

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ประพาศรี พิมพ์อักษร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ.2550

**ENGLISH INSTRUCTION MANAGEMENT IN SECONDARY SCHOOLS UNDER
BANGKOK EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2**

PRAPASSRI PIMAKSORN

เลขทะเบียน.....	0199207
วันที่.....	25 เม.ย. 2551
เลขเรียกหนังสือ.....	371.3
	413227
	[2550]
	ค.ล

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Education Management

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2007

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

เสนอโดย   ประพาศศรี พิมพ์อักษร

สาขาวิชา   การจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์   อาจารย์ ดร.สมานจิต ภิรมย์รัตน์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม   อาจารย์ ดร.เจ็มน แก้วยศ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ศ.ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.สมานจิต ภิรมย์รัตน์)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(อาจารย์ ดร.เจ็มน แก้วยศ)

..... กรรมการ
(รศ.ดร.กล้า ทองขาว)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผศ.ดร.สมศักดิ์ คำวิชัย)

วันที่ 19 เดือน กันยายน พ.ศ. 2558

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะความกรุณาและความช่วยเหลือจากบุคคล หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ หลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอกล่าวรายนาม ดังต่อไปนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่ให้ความเมตตาต่อศิษย์เสมอมา และกรุณาสละเวลาให้คำชี้แนะอันมีค่า และเป็นประโยชน์อย่างสูงในการทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สมานจิต ภิรมย์ริน และ ดร.เจี้น แก้วยศ ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.กล้า ทองขาว ที่ให้ความกรุณาและสละเวลาให้คำแนะนำและแนะแนวทางในการทำงานจนสำเร็จลุล่วงตามจุดประสงค์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นพิเศษสำหรับคำแนะนำและแนวทางปฏิบัติอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย จากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์สินธวา คามดิษฐ์ ที่ให้คำปรึกษาจนเกิดความเข้าใจต้องแท้ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยจนสำเร็จตามจุดประสงค์ ขอขอบพระคุณอาจารย์โชติ แยมแสง ดร.ฤทธิไกร คุณวรรณนะ ที่ช่วยชี้แนะแนวทางในการค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ และขอขอบคุณ นางสาวสุภารัตน์ กรดสุวรรณ สำหรับน้ำใจไมตรีอันดีงามต่อผู้วิจัยตลอดมา

ประพาศศรี พิมพ์อักษร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	6
1.4 กรอบแนวคิด.....	7
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
1.7 นิยามศัพท์.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 การบริหารสถานศึกษา.....	11
2.2 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 12.....	12
2.3 การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา 12.....	12
2.4 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ.....	15
2.5 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 18.....	18
2.6 การประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา 31.....	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	42
3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	42
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4. ผลการศึกษา.....	49
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง.....	49
4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	51
4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นและการทดสอบสมมติฐาน.....	57
4.4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	60
5. สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	64
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	67
5.3 ข้อเสนอแนะบรรณานุกรม.....	72
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	81
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	82
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่น.....	93
ภาคผนวก ค เกณฑ์การประเมินเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้.....	95
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบสอบถาม.....	97
ประวัติผู้เขียน.....	99

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GAT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 วิชาภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	3
1.2 ผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GAT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 วิชาภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	3
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2.....	42
3.2 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2.....	45
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอนและขนาดโรงเรียนที่สังกัด.....	49
4.2 ระดับปฏิบัติด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 4 ด้าน ของครูภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา.....	51
4.3 ระดับการปฏิบัติ ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา.....	52
4.4 ระดับการปฏิบัติ ด้านการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	53
4.5 ระดับการปฏิบัติ ด้านการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	54
4.6 ระดับการปฏิบัติ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา.....	56
4.7 การเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มครูที่มีอายุต่างกัน 3 กลุ่ม.....	57
4.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มครู ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน 2 กลุ่ม.....	58
4.9 การเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างกลุ่มครู ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน 3 กลุ่ม.....	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10	
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค	
ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา.....	60
4.11	
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค	
ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศพุทธศักราช 2544.....	61
4.12	
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการเรียน	
การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	62
4.13	
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค	
ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา.....	63

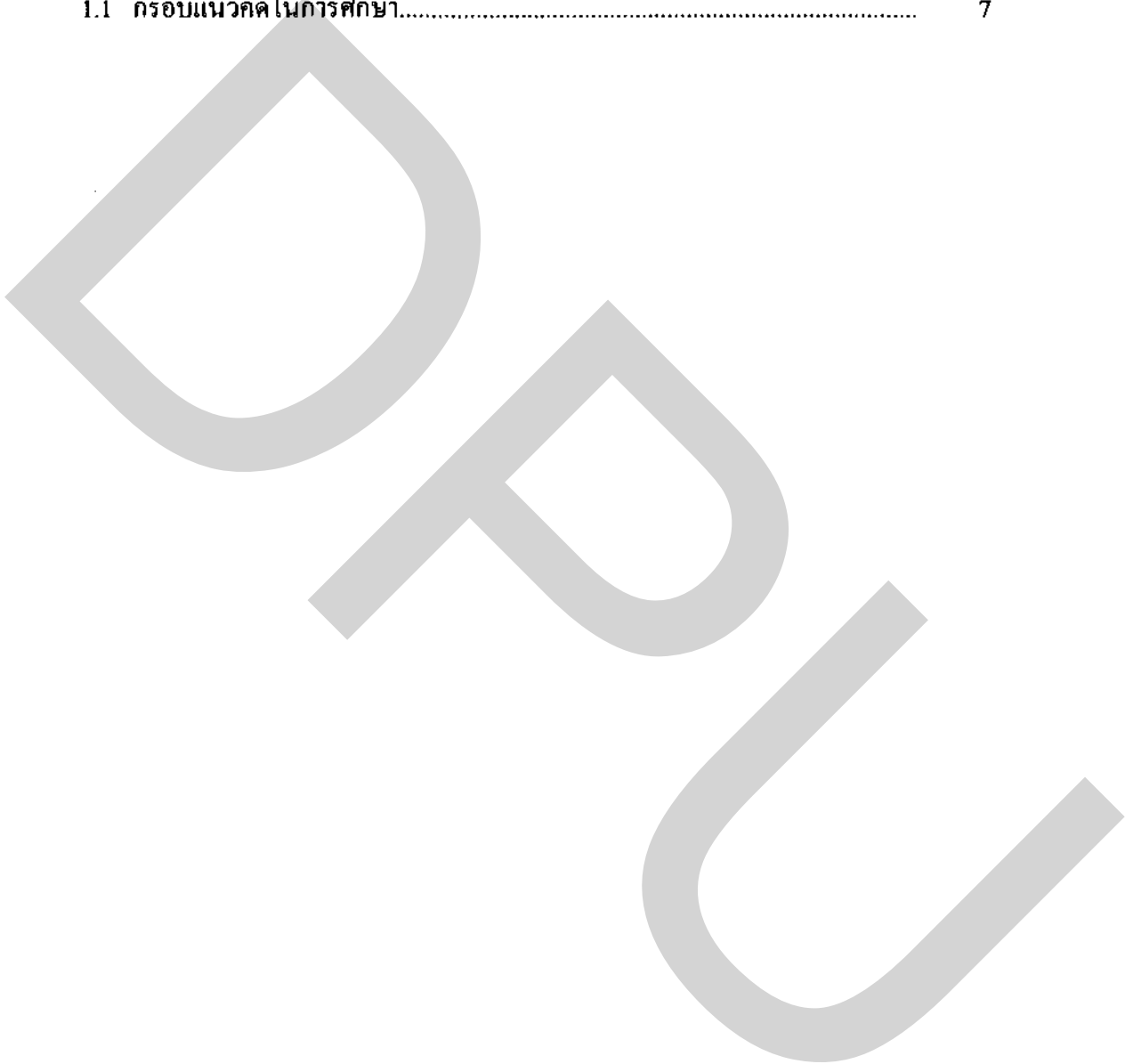

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	7
-------------------------------	---

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 2

ชื่อผู้เขียน

ประพาศศรี พิมพ์อักษร

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.สมานจิต ภิรมย์รัตน์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ดร.เจี้น แก้วยศ

สาขาวิชา

การจัดการการศึกษา

ปีการศึกษา

2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษา 35 แห่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 จำนวน 192 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

โดยภาพรวมระดับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามคะแนนระดับการจัดการเรียนการสอนได้ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ด้านแนวทางการประเมินผล การเรียนรู้ทางภาษา ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า โดยภาพรวมครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Thesis Title	English instruction management in secondary schools under Bangkok Educational Service Area Office 2
Author	Prapassri Pimaksorn
Thesis Advisor	Dr.Smarnjit Piromruen
Co- Thesis Advisor	Dr.Sen Keawwyot
Department	Educational Management
Academic Year	2006

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the status, problems and needs of English instruction management in secondary schools under Bangkok Educational Service Area Office 2 and to compare the opinion of teachers in these schools according to ages, educational attainment and working experience. Questionnaires were collected from the sampling group of 192 teachers. Mean, Standard Deviation, Percentage, t-test and F-test (One way ANOVA) were used to analyze the data. The outcomes of this study are shown as follows :

The overall level of English instruction management in secondary schools under Bangkok Educational Service Area Office 2 was at a high level. When we considered the individual components ranking from high to low score of the level of management, They could be put in these order: Standard Education Management, Language Learning Assessment, Basic Curriculum Education management and Learner Centered Instruction Management.

According to the findings of hypothesis testing. The instruction management of the teachers in secondary schools under Bangkok Educational Service Area Office 2 with different ages, different educational degree and different working experience were not significant difference at .05 level.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนา และเป็นเครื่องชี้นำสังคม ผู้ได้รับการศึกษาจึงเป็นประชากรที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ แต่สภาพปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาและวิกฤตการณ์ทางด้านคุณภาพ การเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังคงมุ่งเน้นเพียงให้จบเนื้อหาตามหลักสูตรโดยไม่คำนึงถึงความสำคัญของผู้เรียน จากปัญหาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรการการปฏิรูปผู้สอนและบุคลากร การปฏิรูปสถานศึกษา การปฏิรูปการบริหาร และการปฏิรูปหลักสูตร (กรมวิชาการ, 2545) และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าวิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยที่พึงประสงค์ในอนาคตนั้น “ต้องพัฒนาคนไทยให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ เช่น มีความรู้ภาษาต่างประเทศเป็นอย่างดี โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540)

นอกจากนี้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมระยะที่ 9 พ.ศ.2545-2549 ได้เน้นย้ำให้เกิดสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้จักใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างหลากหลายเพื่อสร้างองค์ความรู้และพัฒนาตนเอง รู้จักปรับตัวให้ตรงต่อเหตุการณ์ตามกระแสโลกาภิวัตน์ และมีความเป็นสากลมากขึ้น

ประเทศไทยไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ แต่ก็ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษเช่นกัน เพราะเป็นวิชาหนึ่งที่มีการเรียนการสอนในสถานศึกษามาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน เป็นวิชาที่ต้องใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยมีความจำเป็นสำหรับงานด้านการท่องเที่ยว ธุรกิจและงานราชการบางหน่วยงาน อาจกล่าวได้ว่าผู้ที่มีความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษย่อมได้เปรียบผู้อื่น เพราะความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การพาณิชย์ เศรษฐกิจ ตลอดจนเทคโนโลยี ส่วนใหญ่เขียนและตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษทั้งสิ้น

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศในปัจจุบัน นอกจากจะเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้แล้วยังมีความจำเป็นที่จะต้องให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาจากรายวิชาต่างๆอย่างหลากหลายตลอดจนกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการศึกษาต่อในระดับสูง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้

ความรู้ความสามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย อีกทั้งเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร (Information Technology) ได้อย่างราบรื่น มีความรู้ความสามารถ และมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทยได้อย่างกลมกลืน (กรมวิชาการ, 2544)

จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยปัจจุบันมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม และเพื่อประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อให้สามารถนำประเทศไปสู่การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ (กรมวิชาการ, 2544 :1) แม้ประเทศไทยจะดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลานานแต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ กล่าวคือผู้เรียนในทุกระดับการศึกษายังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ (เตือนใจ พรวิเศษศิริกุล, 2535) จากรายงานโครงการ “การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ” (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ, 2543:41-43) สรุปได้ว่าในระดับประเทศนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปรับปรุงกล่าวคือผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ผ่านมา พบว่า คุณภาพการเรียนรู้อังกฤษของผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ ดังจะเห็นได้จากข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของผู้เรียนในด้านความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษพบว่า ผู้เรียนไม่สามารถติดต่อสื่อสาร และค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีหลากหลายในยุคสารสนเทศได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544:3) กระทรวงศึกษาธิการ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักในเรื่องนี้และได้มีแนวคิดที่จะปรับเปลี่ยน การเรียนการสอนเช่นกัน โดยสั่งรื้อการสอนภาษาอังกฤษให้เปลี่ยนแปลงวิธีการสอนใหม่จากการสอนแบบท่องจำไวยากรณ์ มากเกินไป ให้ปรับใหม่โดยเน้นการสอนเพื่อการสื่อสาร เน้นทักษะการพูด การเขียน การตีความแทน (สยามรัฐ, 2548:7) จากการศึกษารายงาน ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักทดสอบการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2540 และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลเขตการศึกษา 1 เขตการศึกษา 3 เขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 พบว่า ความสามารถในด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนเทียบกับการประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำโดยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 53.55 ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนภาษาอังกฤษแยกตามรายทักษะ พบว่า ทักษะการอ่าน และการเขียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์โดยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 43.76 และ 40.55 ตามลำดับ (อารีพร หลงสมบุญ, 2542:บทคัดย่อ) นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนเฉลี่ยรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในการสอบคัดเลือกเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาที่ผ่านมามีต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ ดังเช่นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั่วประเทศในปีการศึกษา 2545 ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 คือ ร้อยละ 39.76 และ 32.64 ตามลำดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547)

ส่วนผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในปีการศึกษา 2547 มีดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2547)

ตารางที่ 1.1 ผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GAT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 วิชาภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัด	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ	ร้อยละนักเรียนแยกตามเกณฑ์		
		ปรับปรุง	พอใช้	ดี
ระดับประเทศ	32.28	45.16	49.97	4.87
ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	31.71	46.23	49.68	4.08
ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2	37.66	28.18	60.65	11.17

ตารางที่ 1.2 ผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GAT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 วิชาภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัด	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ	ร้อยละนักเรียนแยกตามเกณฑ์		
		ปรับปรุง	พอใช้	ดี
ระดับประเทศ	32.45	58.35	36.55	5.10
ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	32.12	59.01	36.37	4.62
ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2	38.79	52.61	27.61	19.78

จากผลการประเมินนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละแยกตามเกณฑ์ คือ ปรับปรุง พอใช้ และดีนั้น ปรากฏว่านักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 มีสัดส่วนนักเรียนในระดับดีสูงกว่านักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมในระดับประเทศ แต่ว่าสัดส่วนของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 อยู่ในระดับดีไม่ถึงร้อยละ 20 ทั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 อีกทั้งคะแนนเฉลี่ยร้อยละก็ไม่ถึงร้อยละ 40 ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ดังกล่าวข้างต้น

คุณภาพของผู้เรียนที่ยังไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าว ได้สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนของครูส่วนหนึ่ง ยังไม่สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดตามหลักสูตรที่ต้องการ เพราะแต่เดิมหลักสูตรที่กำหนดไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 เป็นต้นมากระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนนำร่อง และโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 ในชั้นป.1, ป.4, ม.1 และ ม.4 ซึ่งได้ใช้ครบทุกชั้นในปีการศึกษา 2547 และจะใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปีการศึกษา 2546 ในลักษณะเดียวกับโรงเรียนนำร่อง คือในชั้นป.1, ป.4, ม.1 และม.4 จนครบทุกชั้นในปีการศึกษา 2548 เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีลักษณะเป็นกรอบ และแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร โดยได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ สำหรับให้สถานศึกษาได้จัดทำสาระหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549)

➢ การจัดการศึกษาจะบรรลุจุดมุ่งหมายได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพการจัดการเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549) นั่นก็แสดงว่าการจัดการเรียนตามกระบวนการสอนที่เหมาะสมเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เพราะจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การจัดการเรียนต้องให้มีความสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ขณะเดียวกันจะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แก้ปัญหาเป็น และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ระบบการเรียนการสอนที่ดี คือระบบที่มีการจัดองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้อย่างมีลำดับขั้นตอน และมีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เพื่อสะดวกต่อการนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางของการสอนที่กำหนดไว้

ดังนั้นในการจัดระบบการเรียนการสอนที่ดี ครูต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนที่จะสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่างๆตามแผนการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และทำให้การศึกษาสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 22 ที่ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

- ในขณะที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้บุคคลมีสิทธิได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้สูงขึ้น ทำให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนเกือบเท่าตัวจาก 1 ล้านคนในปีพ.ศ. 2541 เป็น 1.9 ล้านคนในปีพ.ศ. 2545 ประกอบกับนโยบายของรัฐที่จะลดจำนวนข้าราชการโดยให้บรรจุข้าราชการใหม่ได้เพียงร้อยละ 20 ของอัตราการเกษียณอายุราชการ และเงินโอนเงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชีย ซึ่งกำหนดให้อัตราส่วนจำนวนครูต่อนักเรียนให้เป็น 1:25 ในปีพ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542:1-9)

จากการศึกษาปัญหาการขาดแคลนครูของคณะกรรมการสิทธิการสภาผู้แทนราษฎรพบว่า ปัญหาการขาดแคลนครูปีการศึกษา 2544 เท่ากับ 78,209 อัตราโดยมีสาเหตุมาจากเกณฑ์การกำหนดอัตรากำลังครูของหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องตรงกัน การเคลื่อนย้ายครูในโรงเรียนที่เกินเกณฑ์ไปยังโรงเรียนที่ขาดแคลน และการแก้ปัญหาครูช่วยราชการ การขาดแคลนครูที่มีความชำนาญในบางสาขา นโยบายการจำกัดอัตรากำลังคนภาครัฐ โดยเฉพาะการควบคุมอัตรเกษียณ โครงการเกษียณก่อนกำหนดในขณะที่นักเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี การกำหนดอัตราครูต่อนักเรียน 1 ต่อ 25 คน (ไทยรัฐ 30 กันยายน 2545 : 15) จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อครูระดับมัธยมศึกษาต้องรับภาระงานเพิ่มมากขึ้น ครูผู้สอนในสถานศึกษาส่วนมากนอกจากจะทำหน้าที่สอนแล้วยังได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่พิเศษเพิ่มเติมนอกจากการเรียนการสอนเช่น เป็นเจ้าหน้าที่การเงิน บัญชีในโรงเรียน การพัสดุ ประชาสัมพันธ์ ครูเวร นายทะเบียน สารบรรณ เจ้าหน้าที่วัดผล หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ งานระบบดูแลนักเรียน ครูที่ปรึกษา และงานจรตามที่ผู้บริหารขอความร่วมมือจากครูในโรงเรียนเช่น งานเทศกาลของชาติและศาสนา รวมทั้งงานที่จะต้องร่วมมือกับชุมชนแต่ละท้องถิ่น เช่น การเข้าร่วม โครงการเพิ่มผลผลิต โครงการคุ้มครองผู้บริโภค โครงการ โรงเรียนสีเขียว โครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ (เพศศึกษาเพื่อเยาวชน)

การประกอบอาชีพของครูในปัจจุบันต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งภาระงานประจำที่จะต้องช่วยกันขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ต้องแก้ปัญหาที่ซับซ้อนและละเอียดอ่อนของผู้เรียน ภาระงานพิเศษที่แข่งกับเวลาและงานจรต่างๆ

ศ.ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึงผลสรุปการรับนักเรียนในปีการศึกษา 2550 ว่า การรับนักเรียนในปีนี้เรียบร้อยดีทุกระดับชั้น พบเพียงการรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหา โดยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายงานว่า

ถึงวันที่ 11 เมษายนนี้ สามารถจัดหาที่เรียนให้เด็กได้ตามนโยบายที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศไว้ว่าเด็กทุกคนต้องมีที่เรียน จะเหลือเพียงในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่ยังไม่ลงตัวเพราะมีจำนวนนักเรียนเกินอยู่มาก ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 มีแผนรับนักเรียน 17,854 คน มีผู้สมัครมากถึง 33,208 คน โรงเรียนรับไว้ 16,918 คน จัดสรรที่เรียนรอบสอง 7,906 คน ยังเหลือนักเรียนที่ยังไม่มีที่เรียนอีกจำนวนมาก โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นว่าหากจะรับนักเรียนไว้ได้ทั้งหมดจะต้องขยายชั้นเรียนเกินกว่า 50 คนต่อห้อง (ผู้จัดการรายวัน, 12 เมษายน 2550 : 21)

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษและการจัดการเรียนรู้ (การจัดการเรียนการสอน) ปัญหาอุปสรรคการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการศึกษาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร รวมถึงแนวคิดและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จและคุณภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.2.1 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาตอนต้น) และช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

1.2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ระหว่างครูที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

1.3.1 ครูที่มีอายุต่างกันจะมีความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน

1.3.2 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน

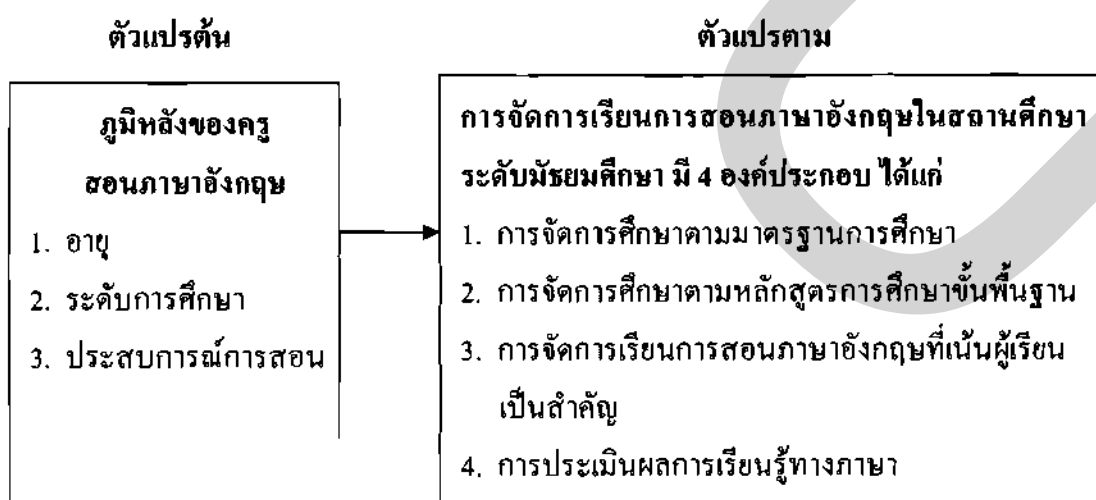
1.3.3 ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันจะมีความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาจะมีผลอย่างไรต่อผู้เรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่นำมาใช้ในการจัดระบบการเรียนการสอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอนำหลักในการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ซึ่งประกอบด้วย 1. การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา 2. การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4. การประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา

ถึงแม้ว่าในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะได้กำหนดเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลการเรียนรู้ไว้แล้ว แต่เนื่องจากปัจจุบันปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ นักเรียนมีศักยภาพที่ต่างกัน การจัดการเรียนการสอนควรใช้วิธีที่หลากหลาย การประเมินผลก็ควรประเมินตามสภาพจริง จึงควรนำการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา มาเป็นประเด็นสำคัญในการศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากการศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยได้ประมวลทฤษฎีและหลักการของการจัดการเรียนการสอนออกเป็น 4 องค์ประกอบดังนี้

- 1.5.1.1 การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา
- 1.5.1.2 การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.5.1.3 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 1.5.1.4 การประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 4) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 628 คน จาก 35 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสุ่มของ Krejcie และ Morgan แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูมัธยมศึกษา
- 1.6.2 เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับครูมัธยมศึกษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาตามบทบาทที่เหมาะสม
- 1.6.3 ได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ

1.7 นิยามศัพท์

1.7.1 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดสิ่งเร้าและสิ่งแวดล้อมกับกิจกรรมหรือประสบการณ์ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้โดยผ่านประสาทของผู้เรียนเอง จนทำให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่คาดหวังไว้นอกจากนี้ยัง

หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในวิชาภาษาอังกฤษและสัมฤทธิ์ผลตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน ให้พัฒนาเรื่องความรู้ (Knowledge) ทักษะกระบวนการ (Process) เจตคติ (Attitude) การทดสอบ ความรู้เดิมก่อนสอนเพื่อให้รู้ถึงศักยภาพของผู้เรียน การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้ง การใช้สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล

1.7.2 การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยได้กำหนดสาระ (strands) มาตรฐาน (standards) และมาตรฐาน ช่วงชั้น (benchmarks) เป็นมาตรฐานที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่นักเรียนควรรู้และสามารถทำได้

1.7.3 การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การจัดทิศทาง สาระการเรียนรู้เป็นแกนกลางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มีลักษณะเป็นกรอบ และแนวทางใน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร โดยได้กำหนดสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ สำหรับให้สถานศึกษาได้จัดทำสาระของหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับ แนวทางของหลักสูตร

1.7.4 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการที่เน้น ผู้เรียนเรียนรู้จากการมีบทบาทในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ผู้เรียนมีโอกาสค้นคว้าหา ความรู้ด้วยตนเอง มีการฝึกปฏิบัติจริง ฝึกให้คิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้เหมาะสม โดยครูผู้สอน เป็นผู้ให้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็น อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกัน และกัน

1.7.5 สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนใน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 4) ในที่นี้หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 จำนวน 35 โรงเรียน

1.7.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 หมายถึง หน่วยงานที่ รับผิดชอบ กำกับดูแลการศึกษาที่กำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ภายในบริเวณ โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ถนน ลาดพร้าว แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย เขตจตุจักร หลักสี่ ดอน เมือง บางเขน บางกะปิ บึงกุ่ม หนองจอก ห้วยขวาง มีนบุรี สวนหลวง ลาดกระบัง วังทองหลาง คลองสามวา ประเวศ สะพานสูง สายไหม ลาดพร้าว และคันนายาว

1.7.7 การประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา หมายถึง การตรวจสอบผลการจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และตรงตามศักยภาพของผู้เรียน เป็นการ

ประเมินผลตามสภาพจริงโดยวัดและประเมินกระบวนการทำงานในด้านสมองหรือการคิด และจิตใจของผู้เรียนอย่างตรงไปตรงมาตามสิ่งที่ผู้เรียนกระทำ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามความสามารถ โดยใช้เกณฑ์การประเมินเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

1.7.8 ครูสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 192 คนใน 35 โรงเรียน

1.7.9 ภูมิหลังของครูสอนภาษาอังกฤษในเรื่องอายุ หมายถึงครู 3 กลุ่มคือครูที่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี, อายุ 40-50 ปีและมากกว่า 50 ปีขึ้นไป **ภูมิหลังของครูสอนภาษาอังกฤษในเรื่องระดับการศึกษา** หมายถึงครู 2 กลุ่มคือครูที่มีการศึกษาระดับน้อยกว่าปริญญาตรีถึงปริญญาตรีและ สูงกว่าปริญญาตรี **ภูมิหลังของครูสอนภาษาอังกฤษในเรื่องประสบการณ์การสอน** หมายถึงครูที่มีประสบการณ์การสอน 3 กลุ่มคือครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 20 ปี มีประสบการณ์การสอน 20 -30 ปีและมากกว่า 30 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1 การบริหารสถานศึกษา

2.1.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่น และชุมชนประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ โดยอาศัยอำนาจตามความในบทเฉพาะกาลมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยึดหยุ่น กำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่มมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีและรายภาคได้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และ

ประเทศชาติรวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย

2.2 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

2.2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 23 ได้กำหนดว่า การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พร้อมทั้งฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไข

ปัญหา นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ด้านผู้สอน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.3 การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

การจัดการศึกษาตามมาตรฐาน (Standard-based education) เป็นแนวทางการจัดการศึกษารูปแบบใหม่โดยมีจุดเริ่มต้นที่ประเทศสหรัฐอเมริกา นักการศึกษาชาวอเมริกาส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับรายงานเรื่อง “A Nation at Risk” ของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติว่าด้วยความเป็นเลิศทางการศึกษา National Commission on Excellence in Education (1983) ซึ่งได้รายงานถึงผลการเรียนของเด็กอเมริกาที่ต่ำลงเรื่อยๆ พร้อมทั้งยังได้นำผลการเรียน ของเด็กอเมริกาไปเปรียบเทียบกับผลการเรียนของประเทศคู่แข่งอย่างรัสเซีย ซึ่งพบว่าผลการเรียนของเด็ก

อเมริกาต่ำกว่าเด็กรัสเซีย โดยเฉพาะในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ปรัชญาการนี้เองได้นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ของอเมริกาที่เรียกว่า Goal 2000 : Education America Act (จิราภรณ์ เปรมศรี, 2548:9) การปฏิรูปการศึกษาของอเมริกาดังกล่าวได้ให้ความสำคัญเรื่องมาตรฐานการศึกษา (Educational standards) ของประเทศทั้งมาตรฐานหลักสูตรมาตรฐานการเรียนการสอน มาตรฐานการประเมินผล มาตรฐานสื่อการเรียนการสอน มาตรฐานผู้สอน ซึ่งมาตรฐานทั้งหมดนี้ต้องได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องและเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน และได้มาตรฐานเดียวกันทั้งสิ้น การศึกษาตามมาตรฐานจึงเป็นการจัดการศึกษาที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงของมาตรฐานต่างๆ โดยเน้นผลการเรียนรู้ (Learning outcomes) ของนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (นาตยา และคณะ, 2542:18) ความหมายของคำว่า “มาตรฐาน” (standard) หมายถึงระดับของคุณภาพหรือความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับซึ่งเป็นที่ยอมรับ และใช้เป็นตัววัด หรือประเมินคุณภาพระดับของบางสิ่งบางอย่าง ส่วนความหมายมาตรฐานในการศึกษา หมายถึง สิ่งที่นักเรียนควรรู้ (What students should know) และสามารถทำได้ (Ability to do) (The American Council on the Teaching of Foreign Language ATCFL Ross, 1998 (อ้างถึงใน สุมิตรรา อังวัฒนกุล, 2540:14) ดังนั้นมาตรฐานที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติขั้นพื้นฐาน ต้องเป็นมาตรฐานที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่นักเรียนควรรู้และสามารถทำได้เป็นมาตรฐานหลัก

2.3.1 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานการศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยได้รับการจัดความสำคัญอยู่ในกลุ่มที่ 2 ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

ภาษาอังกฤษได้รับการกำหนดให้เรียนในทุกช่วงชั้น โดยสถานศึกษาสามารถจัดเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียน และจัดเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมที่มีความลึกและเข้มข้น หรือรายวิชาใหม่ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 2 ขึ้นไป ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ เช่นภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น และภาษาเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เขมร พม่า ยาวี มาเลย์ ฯลฯ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

การเรียนภาษาต่างประเทศ ไม่ได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและการอาชีพ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาได้ถูกต้องคล่องแคล่วและเหมาะสมนั้น ขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษา ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาที่ดี ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุด ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

การจัดกระบวนการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของภาษา การจัดการเรียนการสอนภาษาจึงควรจัดกิจกรรมให้หลากหลาย ทั้งกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษา และกิจกรรม การฝึกผู้เรียนให้รู้วิธีการเรียนภาษาด้วยตนเองควบคู่ไปด้วย อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่พึ่งตนเองได้ (Learner-Independence) และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ในการเรียนสาระการเรียนรู้อื่นๆ ใน การศึกษาต่อ รวมทั้งในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นจุดหมายสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการ จัดการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544:2)

Delaware Department of Education (1999) ได้กำหนดองค์ประกอบของการจัดการ เรียนการสอนตามมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

2.3.1.1 การกำหนดสาระ (Strands)

สาระ (Strand) หมายถึง องค์ความรู้ที่สำคัญๆของแต่ละวิชา Illinois State Department of Education กำหนดสาระในมาตรฐานภาษาอังกฤษและศิลปภาษาไว้ดังนี้ การอ่าน (Reading) วรรณคดี (Literature) การเขียน (Writing) การฟัง-การพูด (Listening-Speaking) การวิจัย (Research) The American Council on the Teaching of Foreign Language กำหนดสาระในมาตรฐาน ภาษาต่างประเทศไว้ ดังนี้ การสื่อสาร (Communications) วัฒนธรรม (Cultures) การเปรียบเทียบ (Comparisons) การเชื่อมโยง (Connections) และชุมชน (Communities)

2.3.1.2 การกำหนดมาตรฐาน (Standards)

มาตรฐาน (Standards) หมายถึง สิ่งที่นักเรียนควรรู้และสามารถทำได้ตามสาระ (Strand) ดังตัวอย่างของ The American Council on the Teaching of Foreign Language กำหนดไว้ดังนี้

สาระ: การสื่อสาร

มาตรฐาน 1 : เข้าใจและตีความภาษาพูด และภาษาเขียนในเรื่องต่างๆ จากสื่อที่ หลากหลาย

มาตรฐาน 2 : ใช้ภาษาต่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงเจตคติ ความรู้สึกและอารมณ์

มาตรฐาน 3 : นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นใน เรื่องต่างๆ ทั้งในการพูดและการเขียน

2.3.1.3 การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmarks)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmarks) หมายถึง ระดับของการแสดง ความสามารถ (Proficiency Level) เป็นสิ่งที่คาดหวังให้นักเรียนควรรู้ และมีความสามารถในระดับ กว้างๆ และใช้เวลานานกว่าจะพัฒนาผู้เรียนให้ถึงมาตรฐานเหล่านั้น ดังนั้นจึงต้องมีการแจกแจง

ความสามารถของแต่ละมาตรฐานให้นักเรียนมีโอกาสบรรลุความสำเร็จตามมาตรฐาน ตามวัยและวุฒิภาวะ

2.4 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 2 - 4) ได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและทำงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อันเป็นคุณภาพตามความคาดหวังของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพได้ตามที่คาดหวังดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ผู้เรียนพึงมีเมื่อ จบการศึกษาดังนี้

2.4.1 กำหนดองค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ

ช่วงชั้นที่ 3 (จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)

2.4.1.1 เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศ แลกเปลี่ยนนำเสนอข้อมูลข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แสดงความรู้สึกนึกคิด และความคิดรวบยอด โดยใช้น้ำเสียงท่าทางในรูปแบบที่เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ

2.4.1.2 มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง พูด อ่าน เขียน ในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์กับบุคคล เวลาว่างและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทาง การท่องเที่ยว การบริการ ภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีภายในวงศัพท์ประมาณ 2,100-2,250 คำ

2.4.1.3 ใช้ประโยคผสม (Compound Sentence) และประโยคซับซ้อน (Complex Sentence) ที่ใช้สื่อความหมายตามบริบทต่างๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2.4.1.4 อ่าน เขียนข้อความที่เป็นความเรียงและไม่เป็นความเรียง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่มีตัวเชื่อมข้อความ

2.4.1.5 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามบริบทของข้อความที่พบในแต่ละระดับชั้น

2.4.1.6 มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศสืบค้นข้อมูลความรู้ในวิชาอื่นๆ ที่เรียนตามความสนใจแต่ละระดับชั้น

2.4.1.7 ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง หากความเพลิดเพลิดและเป็นพื้นฐานในการทำงานและประกอบอาชีพ ช่วงชั้นที่ 4 (จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)

2.4.1.8 เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แสดงความรู้สึกนึกคิด แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษางานอาชีพ ชุมชนและสังคมโลก ในรูปแบบที่เหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ

2.4.1.9 มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง พูด อ่าน เขียน ในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับ ตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์กับบุคคล เวลาว่างและ สวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงศัพท์ประมาณ 3,600-3,750 คำ

2.4.1.10 ใช้ประโยคผสม (Compound Sentence) และประโยคซับซ้อน (Complex Sentence) ที่ใช้สื่อความหมายตามบริบทต่างๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2.4.1.11 อ่าน เขียนข้อความที่เป็นความเรียงและไม่เป็นความเรียง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่มีตัวเชื่อมข้อความ

2.4.1.12 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามบริบทของข้อความที่พบในแต่ละระดับชั้น

2.4.1.13 มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ สืบค้นข้อมูลความรู้ในวิชาอื่นๆ ที่เรียนตามความสนใจและระดับชั้นจากสื่อที่หลากหลาย

2.4.1.14 ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง หากความเพลิดเพลิดและเป็นพื้นฐานในการทำงานและประกอบอาชีพ

2.4.2 กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ สาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หมายถึงองค์ความรู้ที่เป็นสากลสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศประกอบด้วยสาระด้านภาษาเพื่อการสื่อสารภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication) หมายถึงการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยนนำเสนอข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็น เจตคติ อารมณ์ และความรู้สึกในเรื่องต่างๆ ทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (Cultures) หมายถึงความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ พฤติกรรมทางสังคม ค่านิยมและความเชื่อที่แสดงออกทางภาษา

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connection) หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ที่สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (Communities) หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศภายในชุมชน และเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศหมายถึง ผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เป็นมาตรฐานกลาง ซึ่งเป็นกรอบด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่สถานศึกษาสามารถนำไปปรับและพัฒนาเพื่อกำหนดเป็นผล การเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังของผู้เรียน อันจะนำไปสู่การจัดกระบวนการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 8 มาตรฐานตามสาระทั้ง 4 ดังต่อไปนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ด 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่าน จากสื่อประเภทต่างๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ด 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้ สึกและความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ด 1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียนและการสื่อสาร ข้อมูล ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ และมีสุนทรียภาพ

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ด 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ด 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ด 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

มาตรฐาน ด 4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

2.5 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

การจัดการเรียนการสอนเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ การจัดกระบวนการเรียนรู้จึงมุ่งฝึกทักษะการปฏิบัติ การแก้ปัญหาและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพ โดยจัดให้มีการประเมินตามสภาพจริง ใช้วิธีพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน และการร่วมกิจกรรม

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered) มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ รวมถึงฝึกทักษะกระบวนการคิด ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ควรมีพื้นฐานอยู่บนความคิด และทฤษฎีต่างๆมากมาย ซึ่งแนวคิดทฤษฎีและวิธีสอนที่ได้รับความนิยมในการนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือการ สอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) การสอนภาษาที่ส่งเสริมกระบวนการคิด (Thinking Skill) การเรียนรู้ตามแนวการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การจัดกระบวนการเรียนรู้เหล่านี้มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริง

จากการศึกษาเอกสาร คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (กรมวิชาการ, 2545:3) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

2.5.1 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

ในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นผู้สอนมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารต่างๆกันดังนี้

Hymes n.d. (อ้างถึงใน Richards and Rogers, 1986:70-71) กล่าวว่าความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถที่ผู้ใช้ภาษาจำเป็นต้องทราบเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารในสังคมที่ใช้ภาษาพูดนั้นๆ โดย Hymes ได้เสนอหลักเกณฑ์ที่เป็นพื้นฐานของพฤติกรรมในการสื่อสารพอสรุปได้ว่า ประโยคที่สื่อสารออกมานั้นต้องถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ พูดและแสดงออกได้อย่างเข้าใจ พูดได้เหมือนเจ้าของภาษาและถูกต้องตามสถานการณ์

Hughes (1989:9) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความรู้ ความสามารถทางภาษาของผู้เรียนที่มีอยู่ และความสามารถในการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ใน สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยเฉพาะ

ดังนั้นอาจจะสรุปได้ว่าความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารก็คือ ความสามารถที่จะนำความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษในด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ เสียง และความหมายตลอดจน ความสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ในการสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์จริง

2.5.1.1 รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน จัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิด ของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจ จดจำแล้ว นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547 : 6)

การสอนภาษาต่างประเทศตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีการจัด กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ ที่มีโอกาสพบ ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยยังคงให้ความสำคัญกับ โครงสร้างไวยากรณ์ตามที่ ปรากฏอยู่ในเนื้อหาที่ใช้สื่อความหมาย ดังที่ (Littlewoods, 1998:85) กล่าวไว้สรุปได้ว่า แนวการ สอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวการสอนที่ไม่จำกัดความสามารถของผู้เรียนไว้เพียงแต่ความรู้ ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ เท่านั้น แต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทุกทักษะ โดยสัมพันธ์ความสามารถทางไวยากรณ์เข้ากับยุทธศาสตร์การสื่อสารด้วยวิธีการที่ถูกต้องและ เหมาะสมกับกาลเทศะ

ในชีวิตจริงของผู้เรียนต้องสัมพันธ์กับการสื่อสาร ควรสอนให้ผู้เรียนได้คุ้นกับการ ใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน และนำภาษาที่คุ้นเคยนั้นไปใช้ได้ คำกล่าวนี้ สอดคล้องกับความคิดเห็น ของ (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537:23) ที่กล่าวว่าความสามารถในการเรียบเรียงประโยคมิใช่เป็น ความสามารถในการสื่อสาร การสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเราสามารถใช้ประโยคได้หลายชนิด ในโอกาสต่างๆกัน เช่น การอธิบาย การแนะนำ การถาม-ตอบ การขอร้อง การออกคำสั่ง เป็นต้น ความรู้ในการแต่งประโยคเป็นสิ่งที่เราเรียกว่า ความรู้ความเข้าใจภาษาเท่านั้น มันอาจจะเป็น

ประโยชน์อยู่บ้าง แต่ถ้าจะให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ก็ต้องสามารถนำความรู้ในการใช้ประโยคไปใช้ให้เป็นปกติวิสัยได้ ตามโอกาสต่างๆของการสื่อสาร

จากแนวคิดในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแบบนี้เองจึงทำให้เกิดขั้นตอนการสอนต่างๆ 3 ขั้นตอนที่ใช้จัดการสอนกันทั่วไปในขณะนี้ขึ้น และขั้นตอนการสอนนี้มีผลเชื่อมโยงต่อไปถึงสถานการณ์การสอน เทคนิคการสอน สื่ออุปกรณ์ และหน่วยการสอนด้วย ครูผู้สอนจึงควรทำความเข้าใจให้ชัดเจน เพื่อจะได้จัดการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการสอนทั้งสามขั้นตอนนี้ จะพบว่า มีปรากฏอยู่ในวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนต่างๆ ที่ผู้เขียนแบบเรียนมีความรู้ด้านภาษาศาสตร์และแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นอย่างดี และปรากฏอยู่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างชัดเจนทั้ง 3 ขั้นตอน วิธีดำเนินการในแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

1) ขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation)

ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ การนำเสนอเนื้อหาใหม่ จัดเป็นขั้นการสอนที่สำคัญขั้นหนึ่ง ในขั้นนี้ครูจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ซึ่งนับเป็นการเริ่มต้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่โดยมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริงโดยทั่วไป รวมทั้งวิธีการใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียง ความหมาย ศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสมสถานการณ์ต่างๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์

2) ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice)

ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการฝึกแบบควบคุมหรือชี้นำ (Controlled Practice/Directed Activities) โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำการฝึก ไปสู่การฝึกแบบค่อยๆปล่อยให้ทำเองมากขึ้นเป็นแบบกึ่งควบคุม Semi-controlled) การฝึกในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นที่ความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก แต่ก็มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบภาษานั้นๆ ด้วยเช่นกัน

ในการฝึกนั้น ครูผู้สอนจะเริ่มจากการฝึกปากเปล่า (Oral) ซึ่งเป็นการพูดแบบง่ายๆ ก่อน จนได้รูปแบบภาษา แล้วค่อยเปลี่ยนสถานการณ์ไป สถานการณ์เหล่านี้จะเป็นสถานการณ์ที่สร้างขึ้นภายในห้องเรียน เพื่อฝึกการใช้โครงสร้างประโยคตามบทเรียน ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องให้ข้อมูลป้อนกลับด้วย เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าตนใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้อาจตรวจสอบความเข้าใจด้านความหมายได้ไม่ควรใช้เวลามากนักต่อจากนั้นให้ฝึกด้วยการเขียนเพื่อเป็นการฝึกความแม่นยำในการใช้

3) ชั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production)

ชั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนับเป็นขั้นที่สำคัญที่สุดขั้นหนึ่ง เพราะการฝึกการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เปรียบเสมือนการถ่ายโอนการเรียนรู้จากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปสู่การนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน การฝึกภาษาเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆที่จำลองจากสถานการณ์จริง หรือที่เป็นสถานการณ์จริงด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะแนวทางเท่านั้น การฝึกใช้ภาษาในลักษณะนี้ มีประโยชน์ในแง่ที่ช่วยให้ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนได้รู้ว่าผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ภาษาไปแล้วมากน้อยเพียงใด ซึ่งการที่จะถือว่าผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วอย่างแท้จริงก็คือ การที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เองโดยอิสระภายใต้สถานการณ์ต่างๆที่จะพบในชีวิตจริง นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้มีโอกาสนำความรู้ทางภาษาที่เคยเรียนแล้วมาใช้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ในการฝึกในชั้นเรียนอีกด้วย เพราะผู้เรียนไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาตามรูปแบบที่กำหนดมาให้เหมือนดังการฝึกในชั้นการฝึก และการได้เลือกใช้ภาษาเองนี้จะช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี วิธีการฝึกมักปฏิบัติในรูปของการทำกิจกรรมแบบต่างๆ โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้กำหนดภาระงานหรือสถานการณ์ต่างๆให้

2.5.1.2 รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร

กิจกรรมเพื่อการสื่อสารคือ กิจกรรมซึ่งผู้เรียนมีจุดประสงค์และมีความต้องการที่จะสื่อสารซึ่งเกิดจากตัวผู้เรียนเอง โดยแสดงออกทางเนื้อหา (Content) มากกว่ารูปแบบทางภาษา (Form) และสามารถเลือกใช้ภาษาแต่ละแบบได้ถูกต้องในขณะที่ผู้เรียนกำลังแสดงออกทางภาษา เพื่อสื่อความหมายอยู่นั้นผู้สอนจะไม่ขัดจังหวะ และจะให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างเสรีคือไม่กำหนดขอบเขตของข้อมูลที่จะนำมาใช้สื่อสาร (Harmer, 1982:166-167)

Littlewoods (1990) ได้แบ่งชนิดของกิจกรรมการสอนออกเป็น 2 ชนิดได้แก่

1) กิจกรรมการสื่อสารตามหน้าที่ของภาษา (Functional communication activities) กิจกรรมการสอนภาษาประเภทนี้มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่เขารู้เพื่อที่จะสื่อความหมายให้กับบุคคลอื่นทราบอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยเน้นหน้าที่ของภาษาที่มีไว้สื่อสารซึ่งกันและกัน ความสำเร็จของผู้เรียนขึ้นอยู่กับความสามารถในการสื่อสารในสถานการณ์ปัจจุบัน

2) กิจกรรมที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction activities) นอกจากจะเน้นในเรื่องหน้าที่ของภาษาแล้ว ยังมุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามบทบาททางสังคม โดยสมมติสถานการณ์ทางสังคมขึ้นให้เหมือนกับสังคมในชีวิตจริง กิจกรรมที่ใช้คือการแสดงบทบาทสมมติ (Role play) เพราะผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารมีส่วนช่วยในการเรียนรู้ภาษาพอสรุปได้ดังนี้

(1) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในลักษณะที่เต็มสมบูรณ์ ไม่แบ่งมาฝึก เป็นทักษะเดี่ยว กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติหลายๆ ประเภทและกิจกรรมนั้นเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

(2) ช่วยเพิ่มแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน

(3) ช่วยให้การเรียนรู้ภาษาเป็นไปอย่างธรรมชาติ

(4) ช่วยสร้างบริบท ซึ่งมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนการเรียนภาษา กล่าวคือ เปิดโอกาสให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน ซึ่งความสัมพันธ์นี้จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่สนับสนุนให้ผู้เรียนแต่ละคนพยายามที่จะเรียนรู้ภาษา (จิราภรณ์ เปรมศรี, 2548:28)

ตัวอย่างของรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารคือ รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ 2W 3P เป็นการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) มีขั้นตอนการเรียนรู้คือ อุ่นเครื่องนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up) นำเสนอ (Presentation) ฝึกทักษะ (Practice) นำความรู้ไปใช้ (Production) และสรุปบทเรียน (Wrap up) ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1) ขั้นเตรียมความพร้อมหรือนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนเนื้อหาใหม่ อาจจะเป็นการทบทวนเนื้อหาที่เรียนผ่านมาแล้ว หรือ อาจจะเป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาใหม่ที่กำลังจะเรียนต่อไป กิจกรรมที่ใช้ในขั้นตอนนี้ อาจจะเป็น เพลง เกม นิทาน การสนทนา หรือการแสดงต่างๆ เป็นต้น

2) ขั้นการนำเสนอ (Presentation) เป็นการให้ตัวป้อนทางภาษา (Language input) แก่ผู้เรียนเป็นตัวอย่างภาษาที่ใช้ในชีวิตจริง และที่ครูผู้สอนเลือกใช้ในห้องเรียน ครูผู้สอนแสดงบทบาทเป็นผู้ให้ข้อมูล (Informant) และผู้เรียนมีหน้าที่ในการฟัง สังเกตและเลียนแบบ

3) ขั้นฝึก (Practice) เป็นการฝึกตัวภาษาในสถานการณ์เดียวกันกับที่ครูผู้สอนนำเสนอในขั้นที่เสนอ ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เหมือนในชีวิตจริง ครูผู้สอนแสดงบทบาทเป็นผู้ควบคุม (Conductor) ในการฝึกภาษาของผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้รับการฝึกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

4) **ขั้นนำไปใช้ (Production)** ผู้สอนต้องออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์เหมือนชีวิตจริง เป็นสถานการณ์ใหม่ (New situation) อาจจะคล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่ครูผู้สอนได้นำเสนอไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่ได้เรียนรู้มาแล้วทั้งในส่วนที่ได้เรียนรู้ในชั่วโมงก่อนๆ และในชั่วโมงที่กำลังเรียนอยู่ ครูผู้สอนแสดงบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้เรียนในการนำภาษามาใช้ (Product language)

5) **ขั้นสรุป (Wrap up)** เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้สรุปสาระสำคัญของบทเรียนกิจกรรมที่จัดขึ้น ในขั้นตอนนี้อาจจะเป็นเพลง เกม การทำแบบฝึกหัดต่างๆ หรือการมอบหมายงานเป็นต้น

2.5.2 การสอนภาษาที่ส่งเสริมกระบวนการคิด (Thinking Skill)

“การคิด” และ “ การสอนการคิด” เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพสูง ประเทศต่างๆ ทั่วโลกกำลังให้ความสนใจกับการพัฒนากระบวนการคิดในผู้เรียนทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็ว ได้แผ่ขยายไปอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด อันทำให้ยากแก่การประเมินหรือทำนายได้ว่า ความรู้ประเภทใดจะมีความจำเป็นสำหรับการเตรียมผู้เรียนเข้าสู่โลกอนาคต ด้วยเหตุนี้ผู้เรียนหรือเด็กจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนากระบวนการคิด ซึ่งหมายรวมถึง การแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจอย่างไตร่ตรอง รอบคอบ และพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเลือกตลอดถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

Ross (1998) (อ้างถึงในพิมพ์พันธ์ เคชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข, 2548:17) เสนอแนะความสำคัญของการพัฒนากระบวนการคิดว่า การเรียนรู้เกี่ยวกับการคิดจะส่งผลให้นักเรียนสามารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้คือพิจารณาตัดสินใจต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ได้ ถ่ายโอนการเรียนรู้จากสิ่งหนึ่งไปสู่อีกสิ่งหนึ่งได้ แก้ปัญหาได้ ตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล สร้างความคิดใหม่ได้ ประเมินค่าได้ มีไหวพริบ เข้าใจความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ตระหนักและกำหนดเป้าหมายได้

การคิดอย่างมีวิจารณญาณหมายถึงการพิจารณาไตร่ตรองด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบเกี่ยวกับสถานการณ์ของปัญหาที่ปรากฏ โดยการรวบรวมข้อมูล หรือหลักฐานที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุนก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อก่อนลงมือแก้ปัญหา และก่อนการปฏิบัติใดๆ การนำการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปใช้ในการเรียนการสอนแบบโครงการ

การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นหัวใจการปฏิรูปการศึกษา ครูเป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการเรียนรู้อันเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนค้นคว้า และ

สร้างความรู้ด้วยตัวเอง ด้วยการมีทักษะการคิดและทักษะทางสังคม อันเป็นทักษะสำคัญของการใช้กระบวนการเรียนรู้

การทำโครงการหมายถึง การศึกษาเพื่อค้นพบข้อความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆด้วยตัวของผู้เรียนเอง ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีครูอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้คำปรึกษาวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้เป็นขั้นตอนดำเนินการทำโครงการเพื่อหาคำตอบของปัญหาประกอบด้วย ขั้นตอนต่อไปนี้ (พิมพ์นธ์ เคชะคุปต์, 2547:84)

1) ระบุปัญหา สังเกต สรุปร่างอย่าง อธิบาย ระบุ เปรียบเทียบ วิเคราะห์ สื่อสาร (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ฯลฯ

2) ออกแบบการรวบรวมข้อมูล ตั้งสมมติฐาน คิดเชิงเหตุผล การพิสูจน์สมมติฐาน การระบุดัชนี การนิยามเชิงปฏิบัติการ การวางแผน วิธีเก็บข้อมูล การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล

3) ปฏิบัติการรวบรวมข้อมูล การสังเกต การสัมภาษณ์ การสอบถาม การวัด การใช้อุปกรณ์และเครื่องมือ การใช้ตัวเลข การบันทึกผล ฯลฯ

4) วิเคราะห์ผลและสื่อความหมายข้อมูลการสังเกต การแยกแยะ การจัดกลุ่ม การจำแนกประเภทการเรียงลำดับ การจัดระบบ การสื่อข้อมูลแบบต่างๆ (ตาราง กราฟ ภาพ ฯลฯ)

5) สรุปผล การตีความหมายข้อมูล การสรุปผลจากข้อมูล

ทักษะการคิดต่างๆที่อาจใช้ในแต่ละขั้นตอนนั้น คือทักษะย่อยๆที่ต้องใช้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถระบุปัญหาได้ สามารถออกแบบการรวบรวมข้อมูลได้ สามารถปฏิบัติการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สื่อความหมายข้อมูล ตลอดจนรวบรวมสรุปผล

การใช้วิธีสอนโครงการเป็นวิธีของการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทำโครงการ ด้วยการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ก็คือการให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดต่างๆในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งขั้นตอนจัดเป็นกระบวนการคิดที่ผู้เรียนใช้ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้การคิดนั้นบ่อยๆ ก็เป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด จึงกล่าวได้ว่าการทำโครงการ เป็นการช่วยพัฒนาการคิดต่างๆ หรือการใช้วิธีโครงการสอนนั้นเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาการคิดของผู้เรียน

2.5.3 การเรียนรู้ตามแนวการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

การเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ คือ ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ และการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานมาจากจิตวิทยา ปรัชญา และมานุษยวิทยา โดยเชื่อว่าความรู้ความสามารถสร้างขึ้นได้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง โดยอาศัยประสบการณ์ของตน ดังนั้นผู้เรียนมิใช่ภาชนะที่ว่างเปล่าคอยรับเอาความรู้ หากแต่เป็นสิ่งมีชีวิตที่ตื่นตัว (Active organism) ที่สร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเอง และ

กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการของการจัดและปรับสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ให้เข้ากับโลกของประสบการณ์ที่ผู้เรียนมีอยู่เดิม (Perkins, 1991:20)

Cobb (1994:157-176) กล่าวถึงการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ว่าเป็นกระบวนการที่ไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ในการสร้าง การรวบรวม และการตกแต่งความรู้ ผู้เรียนมีโครงสร้างความรู้ที่ใช้ในการตีความหมายและทำนายเหตุการณ์ต่างๆรอบตัวเรา โครงสร้างความรู้ของผู้เรียนอาจแปลกและแตกต่างจากโครงสร้างของผู้เชี่ยวชาญ การเรียนการสอนเป็นกระบวนการทางสังคม และเป็นความร่วมมือกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในการค้นคว้า บุคคลที่แวดล้อมผู้เรียนมีอิทธิพลต่อตัวผู้เรียน ภาษาและวัฒนธรรมจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ คือวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้ และสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง ความรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนอื่นๆ หรือพบสิ่งใหม่ๆ แล้วนำความรู้ที่มีอยู่มาตรวจสอบกับสิ่งใหม่ๆ

การเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ตามแนวการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism)

ขั้นตอนของการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ตามแนวการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) นั้น Driver and Bell, 1986 (อ้างถึงใน Matthews, 1994:143-144) ได้กำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้

1) ขั้นนำ (Orientation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะรับรู้ถึงจุดมุ่งหมายและมีแรงจูงใจในการเรียน บทเรียน

2) ขั้นทบทวนความรู้เดิม (Elicitation of the Prior Knowledge) เป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน วิธีการให้ผู้เรียนแสดงออก อาจทำได้โดยให้ผู้เรียนอภิปรายกลุ่ม การให้ผู้เรียนออกแบบโปสเตอร์ หรือให้ผู้เรียนเขียนเพื่อแสดงความรู้ความเข้าใจที่เขา มีอยู่ ผู้เรียนอาจเสนอความรู้เดิมด้วยเทคนิคผังกราฟิก ขั้นนี้ทำให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญาหรือเกิดภาวะไม่สมดุล

3) ขั้นปรับเปลี่ยนแนวความคิด (Turning restructuring of ideas) นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญ หรือเป็นหัวใจสำคัญตามแนวการสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) ขั้นนี้ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

ทำความคิดให้กระจ่างและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและกัน (Clarification and exchange of ideas) ผู้เรียนจะเข้าใจได้ดีขึ้น เมื่อ ได้พิจารณาความแตกต่างและความขัดแย้งระหว่าง

ความคิดของตนเองกับคนอื่น ครูจะมีหน้าที่อำนวยความสะดวก เช่น กำหนดประเด็น กระตุ้นให้คิดได้แก่การเรียนรู้

สร้างความคิดใหม่ (Construction of new ideas) จากการอภิปรายและการสาธิต ผู้เรียนจะเห็นแนวทางแบบวิธีการที่หลากหลายในการตีความปรากฏการณ์ หรือเหตุการณ์ แล้วกำหนดความคิดใหม่หรือความรู้ใหม่

ประเมินความคิดใหม่ (Evaluation of the new ideas) โดยการทดลองหรือการคิดอย่างลึกซึ้ง ผู้เรียนควรหาแนวทางที่ดีที่สุดในการทดสอบความคิดหรือความรู้ ในขั้นนี้ผู้เรียนอาจรู้สึกไม่พึงพอใจความคิดความเข้าใจที่เคยมีอยู่ เนื่องจากหลักฐานการทดลองสนับสนุนแนวคิดใหม่มากกว่า

4) ขันนำความคิดไปใช้ (Application of ideas) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนมีโอกาสใช้แนวคิดหรือความรู้ความเข้าใจที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งที่คุ้นเคยและไม่คุ้นเคยเป็นการแสดงว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย การเรียนรู้ที่ไม่มีการนำความรู้ไปใช้เรียกว่าเรียนหนังสือ ไม่ใช่เรียนรู้

5) ขันทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผู้เรียนจะได้ทบทวนว่าความคิดความเข้าใจที่ได้เปลี่ยนไป โดยการเปรียบเทียบความคิดเมื่อเริ่มต้นบทเรียนกับความคิดของผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดบทเรียน ความรู้ที่ผู้เรียนสร้างด้วยตนเองนั้นจะทำให้เกิด โครงสร้างทางปัญญา (Cognitive structure) ปรากฏในช่วงความจำระยะยาว (Long-term memory) เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายผู้เรียนสามารถจำได้ถาวร และสามารถนำไปใช้ได้ ในสถานการณ์ต่างๆ เพราะโครงสร้างทางปัญญาคือกรอบของความหมาย หรือแบบแผนที่บุคคลสร้างขึ้น ใช้เป็นเครื่องมือในการตีความให้เหตุผลแก้ปัญหา ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างโครงสร้างทางปัญญาใหม่ นอกจากนี้ ยังทบทวนเกี่ยวกับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทบทวนว่าจะนำความรู้ไปใช้ได้อย่างไรและมีเรื่องใดที่ยังสงสัยอยู่บ้าง

Driver and Bell (1986) เน้นว่าผู้เรียนควรจะเรียนเนื้อหาสาระไปพร้อมกับการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ การสอนแบบให้ผู้เรียนสร้างความรู้ เน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และของความรู้เดิมและยังได้สรุปแนวคิดการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ไว้ดังนี้

1) ผลการเรียนรู้ไม่เพียงแต่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย

2) การเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างมโนทัศน์นั้น เช่นการสร้างคำจำกัดความ สร้างความคิดสำคัญ ผู้เรียนได้จากการสร้างด้วยตนเองมากกว่าการรับฟังจากผู้อื่น

3) การสร้างมโนทัศน์เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนเป็นผู้ทำเป็นผู้ต้นตัว

4) มโนทัศน์ที่สร้างขึ้น เมื่อประเมินแล้วอาจเป็นที่ยอมรับ หรือไม่เป็นที่ยอมรับก็ได้

5) ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียนรู้ การเป็นผู้สร้างการเรียนรู้เองคือการเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียนนั่นเอง

การสร้างความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ด้วยการใช้กระบวนการ คำว่า “กระบวนการ” ที่ใช้นั้นเมื่อได้ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการต่างๆแล้วสามารถแบ่งเป็น 2 กระบวนการสำคัญ คือ กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่ม (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2542:39)

2.5.4 การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning)

การเรียนรู้แบบร่วมมือหมายถึง การร่วมมือกันทำงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งทุกคนยอมรับจุดมุ่งหมายร่วมมือ ผลงานที่สำเร็จเป็นผลงานกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่นักการศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักเสริมสร้างสุขภาพกาย สุขภาพจิต มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงเทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในการเรียนแบบร่วมมือ เช่น Johnson and Johnson (1991) โดยมีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือดังองค์ประกอบ พอสรุปได้ดังนี้

- 1) มีสมาชิกในกลุ่ม 2-6 คน มีความเต็มใจเข้ากลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มมีความสามารถ
- 2) สมาชิกแต่ละคน มีการกำหนดบทบาท หน้าที่รับผิดชอบของตนเอง
- 3) มีทักษะการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เช่น กำหนดบทบาท หน้าที่รับผิดชอบ
- 4) มีการประเมินการทำงานของกลุ่ม โดยผู้สอนและสมาชิกกลุ่ม
- 5) ผู้สอนเป็นผู้ให้ความรู้ และวิธีการทำงานแก่กลุ่ม

2.5.4.1 ลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1) มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในทางที่ดี (Positive Interdependence) ผู้เรียนจะรู้ดีว่าตนเองจะต้องอาศัยผู้อื่นในการทำงานให้สำเร็จหรือ “ร่วมเป็น ร่วมตาย” ผู้เรียนมองเห็นประโยชน์ของกลุ่มร่วมกัน แบ่งปันข้อมูลและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางที่ดีสามารถสร้างได้ เช่น ให้มีจุดหมายร่วมกัน ได้รับรางวัลร่วมกันกำหนดให้ร่วมกันใช้เอกสารข้อมูลในการทำงานหรือมอบหมายบทบาทหน้าที่ภายในกลุ่ม

2) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน (Face to face promotive Interaction) การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในทางที่ดีจะเกิดขึ้นได้จากรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์ พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์เช่น การ

สรุปเรื่องการอธิบาย การขยายความ การอภิปรายถึงสิ่งที่เรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดขนาดกลุ่มให้เล็ก การจัดการสอนและการเลือกใช้สื่อการสอนด้วย

3) ความรับผิดชอบส่วนตัวและของสมาชิกแต่ละคน (Individual accountability and personal responsibility) ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และสิ่งที่เรียน และทำหน้าที่แลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือคนในกลุ่มให้มีความรู้ในเรื่องนั้นๆอย่างแท้จริง การเรียนแบบร่วมมือไม่อาจสำเร็จได้จนกว่าสมาชิกทุกคนในกลุ่มได้เรียนรู้ในบทเรียนจากการช่วยเหลือระหว่างกันภายในกลุ่ม ฉะนั้นกลุ่มต้องช่วยกันเรียนรู้ ช่วยกันทำงาน โดยรับผิดชอบต่องานของตนอย่างแท้จริง อันจะก่อให้เกิดผลสำเร็จของกลุ่มตามมา

4) ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and small group skills) ผู้เรียนทุกคนไม่ได้เกิดมาพร้อมกับการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องสอนทักษะระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่มย่อย ต้องทำความเข้าใจและไว้วางใจซึ่งกันและกัน สื่อสารได้อย่างชัดเจน ขอมรับและสนับสนุนกัน และแก้ปัญหาการขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

5) กระบวนการกลุ่ม (Group processing) กระบวนการกลุ่ม คือ กระบวนการทำงานอย่างมีขั้นตอนหรือวิธีการที่ช่วยให้สมาชิกในกลุ่มทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ยังรักษาสัมพันธ์ภาพระหว่างกลุ่มไว้ด้วยดี กล่าวคือสมาชิกในกลุ่มต้องทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการทำงาน วางแผนร่วมกัน ดำเนินการตามแผนและประเมินผลปรับปรุงงาน

การเรียนแบบร่วมมือของเคแกน (Kagan, 1994) เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือแบบนี้ เป็นวิธีการกำหนด โครงสร้าง หรือกิจกรรมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน สมาชิกกลุ่มอาจคิดพร้อมกัน หรืออภิปรายเป็นคู่ หรือสมาชิกกลุ่มคนหนึ่งพูด ส่วนสมาชิกที่เหลือฟัง หรือสมาชิกจับคู่กัน จากนั้นสมาชิกอีกคนหนึ่งพูดอีกคนหนึ่งฟัง ซึ่งมีการพัฒนาเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือขึ้นหลายเทคนิคซึ่งสามารถเลือกใช้ให้ตรงกับเป้าหมายที่ต้องการ

เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้เวลาตลอดคาบการเรียน หรือตลอดกิจกรรมการเรียนในแต่ละคาบ เรียกการเรียนแบบร่วมมือประเภทนี้ว่าการเรียนแบบร่วมมือแบบเป็นทางการ (Formal cooperative learning) ส่วนการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้ในขั้นนำหรือสอดแทรกในชั้นสอนตอนใดๆ ก็ได้บางครั้ง เรียกการเรียนแบบร่วมมือแบบนี้ว่า การเรียนแบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ (Informal cooperative learning) และควรมีสมาชิก 4 คนต่อกลุ่มซึ่งเป็นขนาดที่เหมาะสมเทคนิคของการเรียนแบบร่วมมือมี ดังนี้

1) เทคนิคการพูดเป็นคู่ (Rally robin) เป็นเทคนิคเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดตอบ แสดงความคิดเห็นเป็นคู่ๆ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกเป็นคู่ได้พูดกันตัวอย่างเช่น

กลุ่มมีสมาชิก 4 คน แบ่งเป็น 2 คู่ คู่หนึ่งประกอบด้วยสมาชิกคนที่ 1 และคนที่ 2 แต่ละคู่จะพูดพร้อมๆ กันไป โดยคนที่ 1 พูดคนที่ 2 ฟังจากนั้นคนที่ 2 พูด คนที่ 1 ฟัง ต่อมาคนที่ 1 พูด คนที่ 2 ฟัง เป็นต้น

2) การเขียนเป็นคู่ (Rally table) เป็นเทคนิคคล้ายกับการพูดเป็นคู่ทุกประการ ต่างกันเพียงการเขียนเป็นคู่ เป็นการร่วมมือเป็นคู่ๆ โดยผลัดกันเขียนหรือวาด (ใช้อุปกรณ์กระดาษ 2 แผ่นและปากกา 2 ค้ำต่อกลุ่ม)

3) การพูดรอบวง (Round robin) เป็นเทคนิคที่สมาชิกของกลุ่มผลัดกันพูด ตอบ เล่า อธิบาย โดยไม่ใช้การเขียน การวาด และเป็นการพูดที่ผลัดกันทีละคนตามเวลาที่กำหนดจนครบ 4 คน

4) การเขียนรอบวง (Round table) เป็นเทคนิคที่เหมือนกับการพูดรอบวง แตกต่างกันที่เน้นการเขียน การวาด (ใช้อุปกรณ์ กระดาษ 1 แผ่นและปากกา 1 ค้ำต่อกลุ่ม) วิธีการคือ ผลัดกันเขียนลงในกระดาษที่เตรียมไว้ทีละคนตามเวลาที่กำหนด

เทคนิคนี้อาจดัดแปลงให้สมาชิกทุกคนเขียนคำตอบ หรือบันทึกผลการคิดพร้อมๆ กันทั้ง 4 ด้าน) เรียกเทคนิคนี้ว่า การเขียนพร้อมกันรอบวง

5) การแก้ปัญหาด้วยการต่อภาพ (Jigsaw problem solving) เป็นเทคนิคที่สมาชิกแต่ละคนคิดคำตอบของตนเองได้ จากนั้นกลุ่มนำคำตอบของทุกๆ คนมารวมกันอภิปราย เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุด

6) คิดเดี่ยว-คิดคู่-ร่วมกันคิด (Think-pair-share) เป็นเทคนิคโดยเริ่มจากปัญหาหรือโจทย์ คำถาม โดยสมาชิกแต่ละคนคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อน แล้วนำคำตอบไปอภิปรายกับเพื่อนเป็นคู่ จากนั้นจึงนำคำตอบของตนหรือของเพื่อนที่เป็นคู่เล่าให้เพื่อนๆ ในชั้นเรียนฟัง

7) อภิปรายเป็นคู่ (Pair discussion) เป็นเทคนิคที่เมื่อครูถาม คำถามหรือกำหนด โจทย์แล้วให้สมาชิกที่นั่งใกล้กันร่วมกันคิดและอภิปรายเป็นคู่

8) อภิปรายเป็นทีม (Team discussion) เป็นเทคนิคที่เมื่อครูตั้งคำถามแล้วให้สมาชิกของกลุ่มทุกๆ คน ร่วมกันคิด พูด อภิปรายพร้อมกัน

9) ทำเป็นกลุ่ม-ทำเป็นคู่-และทำคนเดียว (Team-pair-solo) เป็นเทคนิคที่เมื่อครูกำหนดปัญหาหรือ โจทย์ หรืองานให้ทำแล้ว สมาชิกจะทำงานร่วมกันทั้งกลุ่มจนทำงานได้สำเร็จ แล้วจากนั้นจะแบ่งสมาชิกเป็นคู่ให้ทำงานร่วมกันเป็นคู่จนงานสำเร็จ แล้วถึงขั้นสุดท้ายให้สมาชิกแต่ละคนทำงานเดี่ยวจนสำเร็จ

10) การทำโครงการเป็นกลุ่ม (Team project) เป็นเทคนิคการเรียนรู้ด้วยโครงการ โดยครู อาจจะกำหนดวิธีการทำโครงการ ระบุบทบาทของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม ให้ร่วมกันทำโครงการตามมอบหมาย หรืออาจใช้วิธีให้ผู้เรียนร่วมกันคิดทำโครงการเอง โดยผู้เรียนแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกทุกคนมีบทบาทในการทำงาน

2.5.5 รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบชิปปา (CIPPA Model)

การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบชิปปามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลัก CIPPA คือ การสร้างความรู้ที่สามารถสรุปที่มาของชื่อได้ดังนี้

C มาจากคำว่า Construct ซึ่งหมายถึงการสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism กล่าวคือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเองซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง การที่ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความรู้ด้วยตนเองนี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

I มาจากคำว่า Interaction ซึ่งหมายถึงการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กับบุคคลและแหล่งความรู้ที่หลากหลายซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

P มาจากคำว่า Physical Participation ซึ่งหมายถึงการให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย

P มาจากคำว่า Process Learning หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่างๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตเช่นกระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น การเรียนรู้กระบวนการเป็นสิ่งที่สำคัญเช่นเดียวกับการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญาอีกทางหนึ่ง

A มาจากคำว่า Application หมายถึง การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียงการสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จะทำให้ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้นี้เท่ากับการช่วยให้ผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆด้านแล้วแต่ลักษณะของสาระและกิจกรรมที่จัด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547:17-19).

2.5.6 รูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT'S Learning System)

กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT'S หรือวัฏจักรการเรียนรู้เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าเรื่องที่เรียน วิเคราะห์ประสบการณ์ ปรับประสบการณ์เป็นมโนทัศน์ พัฒนาความคิดด้วยข้อมูล ลงมือปฏิบัติโดยปรับให้เหมาะสมกับตนเอง รู้จักวิเคราะห์ผลและแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดกับบุคคลอื่นเพื่อประยุกต์ใช้

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างประสบการณ์

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ประสบการณ์

ขั้นที่ 3 ปรับประสบการณ์ สร้างเป็นความคิดรวบยอด

ขั้นที่ 4 พัฒนาการหาความรู้เพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ทำตามแนวความคิดที่กำหนด

ขั้นที่ 6 สร้างชิ้นงานตามความถนัดและความสนใจ

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์ผลดี และประยุกต์ใช้

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดกับเพื่อน และนำเสนอ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547:23-26).

2.6 การประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา

การประเมินการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นกระบวนการตรวจสอบการเรียนรู้ และพัฒนาการต่างๆของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และพัฒนาการต่างๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจผลการเรียน สถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบการวัดและประเมินผลการเรียนให้เป็นที่ไปอย่างเหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพให้ผลการประเมินผลถูกต้องตามสภาพความรู้ความสามารถที่เป็นจริงของผู้เรียนในขณะเดียวกันการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาจะต้องมีการจัดการเป็นระบบและกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพสามารถรองรับการตรวจสอบภายในและการตรวจสอบ ภายนอกตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้

ดังนั้นเพื่อให้สถานศึกษาสามารถทำการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 นโยบายการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักการวัดผลและประเมินผลการเรียน จึงเสนอแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้สถานศึกษานำไปพิจารณาดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของตน

ในยุคสังคมการเรียนรู้ (The learning society) ของปี 2000 มีการเน้นความคิดใคร่ครวญ และสร้างสรรค์ (Reflective and creative thinking) กระบวนการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-centered approach) การทดสอบ วัด และประเมินผลควรมุ่งที่การปฏิบัติเพื่อปรับปรุงโดยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทดสอบ วัดและประเมินผลมากขึ้น มีการวัดผลอย่างเป็นทางการเป็นระยะๆ และมีการวัดตามสภาพจริงที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม จัดโปรแกรมการเรียนการสอนและการทดสอบที่หลากหลาย สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน เช่นสำหรับเด็กปัญญาเลิศ และเด็กด้อยทางปัญญาไม่ควรมุ่งแต่เพียงกลุ่มปานกลางดังเช่นเป็นอยู่ในปัจจุบัน ควรคำนึงถึงการเรียนเป็นรายบุคคล ให้ความสำคัญต่อภาษาที่เป็นการสื่อสารสากล (English as an international language) และภาษาอังกฤษเฉพาะสาขาตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียนทั้งในเชิงรุก (Proactive action research) และเชิงรับเพื่อแก้ปัญหา (Responsive action research) มากขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียน และกระบวนการเรียนการสอน ช่วยให้การเรียนได้ผลเต็มที่ และการประเมินผลควรใช้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน และมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียงวัดได้ตรงตามเป้าหมาย และผลที่ใช้มีประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพการใช้ภาษา การเรียนการสอนและหลักสูตร

การประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง เป็นกระบวนการสังเกต บันทึกหรือตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับงานของนักเรียนที่ได้ปฏิบัติไป ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริงมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) เป็นการประเมินที่มุ่งให้ผู้เรียนเลือกตอบมากกว่าหนึ่งคำตอบ
- 2) เป็นการประเมินที่ประเมินผลการปฏิบัติ (Performance-based assessment)
- 3) เป็นการประเมินที่เน้นให้ผู้เรียนรู้เกณฑ์การประเมิน
- 4) เป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียนในหลายๆด้าน
- 5) เป็นการประเมินที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน และเน้นการประเมินตนเอง
- 6) เป็นการประเมินที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่ชีวิตจริงได้
- 7) เป็นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนของผู้เรียน

การประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง อาจประเมินได้หลายวิธี เช่นการสังเกต การสัมภาษณ์ การเขียนรายงาน การสาริต และแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น ในการประเมินผลแบบ

ทางเลือกไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด ทั้งการประเมินตามสภาพที่แท้จริงหรือการประเมินตามผลการปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring guide หรือ Scoring rubric) ซึ่งจะประกอบไปด้วย 3 ส่วนคือ

- 1) เกณฑ์ (Criteria) ซึ่งต้องมีลักษณะชัดเจนกับทุกคนสอดคล้องวัตถุประสงค์ หรือสิ่งที่ต้องการวัด และเป็นที่ยอมรับกันทุกคน
- 2) ค่าระดับ (Scales) ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปตัวเลขเช่น 4, 3, 2, 1 หรือแสดงคุณลักษณะก็ได้เช่น หัดใหม่ มืออาชีพ หรือใช้ทั้งสองอย่างก็ได้ในการค่าระดับ
- 3) คำอธิบายผลการปฏิบัติ (Performance description) เป็นคำอธิบายสั้นๆ เกี่ยวกับระดับต่างๆ เช่น มาก น้อย ไม่มีเลย เป็นต้น (Rudner and Boston, 1996)

2.6.1 การประเมินผลการเรียนรายวิชา

การประเมินผลการเรียนรายวิชา มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมการเรียนและการพัฒนาของผู้เรียน และยังนำผลไปใช้ปรับปรุงแก้ไขการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนนำผลการประเมินไปใช้พิจารณาตัดสินความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนด้วย ประกอบด้วยขั้นตอนการประเมินผลการเรียนดังนี้

2.6.1.1 การประเมินผลก่อนเรียน ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาต้องประเมินผู้เรียนก่อนเรียนเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนสำหรับใช้ประกอบการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนตามแนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญการประเมินผลก่อนเรียนประกอบด้วย

- 1) การประเมินความพร้อมและพื้นฐานของผู้เรียน เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะ และความพร้อมของผู้เรียนที่จำเป็นหรือเป็นพื้นฐานของการเรียน เรื่องใหม่ที่ผู้เรียนต้องเรียน โดยวิธีการที่เหมาะสม แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงหรือเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อม และพื้นฐานพอเพียงที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้อย่างดี แนวปฏิบัติในการประเมินมีดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลและทักษะที่เป็นพื้นฐานของเรื่องที่จะเรียน เลือกวิธีการและจัดทำเครื่องมือสำหรับประเมินความรู้และทักษะพื้นฐานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ดำเนินการประเมินความรู้และทักษะพื้นฐานของผู้เรียน นำผลการประเมินไปจัดดำเนินการปรับปรุง ผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานที่พอเพียงก่อนดำเนินการสอน

2) การประเมินความรู้ในเรื่องที่กำหนดให้เรียนแต่ละวิชา เป็นการประเมินผู้เรียนในเรื่องที่กำหนดจะสอน เพื่อตรวจสอบว่าผู้มีความรู้และทักษะในเรื่องที่จะเรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนจัดการเรียนการสอน และประเมินพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน จะทำให้ทราบศักยภาพในการเรียนรู้และประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน และแนวปฏิบัติในการประเมิน

2.6.1.2 การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละระยะว่าบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนการสอนตามแผนการสอนหรือไม่ และสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาสูงสุดตามศักยภาพ ซึ่งการประเมินระหว่างเรียนมีแนวปฏิบัติดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผนการจัดการเรียนการสอนและประเมินผลระหว่างเรียน ผู้สอนจัดทำแผนการสอนโดยกำหนดกิจกรรมและภาระงาน และแนวทางการประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน

ขั้นที่ 2 เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับกิจกรรมหรือภาระงานที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ วิธีการประเมินโดยทั่วไปมีดังนี้

ก. การประเมินด้วยวิธีการซักถาม สัมภาษณ์หรือให้แบบทดสอบประเภทต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการเช่น การถามตอบระหว่างกิจกรรม การสนทนาพูดคุยกับผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง การสอบปากคำ การอ่านบันทึกต่างๆของผู้เรียน การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน พร้อมให้ข้อมูลป้อนกลับ และการสอบข้อเขียนเพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถแต่ละเรื่องเป็นต้น

ข. การประเมินการปฏิบัติงาน (Performance assessment) เป็นวิธีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำ เพื่อให้ได้ข้อมูลว่าผู้เรียนเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนต้องเตรียมภาระงานหรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติและเกณฑ์การให้คะแนนที่ครอบคลุมและชัดเจน การปฏิบัติงานดังกล่าวอาจเป็นได้ทั้งงานที่ให้เขียน หรืองานที่ให้ลงมือปฏิบัติงานจริง

ค. การประเมินสภาพจริง (Authentic assessment) เป็นการประเมินการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติซึ่งเป็นงานหรือสถานการณ์จริง หรือใกล้เคียงกับชีวิตจริงมีลักษณะซับซ้อน (Complexity) และเป็นองค์รวม (Holistic) มากกว่างานที่ให้ปฏิบัติทั่วไป

ง. การประเมินแฟ้มสะสมงาน (Portfolio assessment) เป็นวิธีการประเมินจากงานที่ผู้เรียนเก็บรวบรวมจากการปฏิบัติงานจริงทั้งในชั้นเรียนหรือในชีวิตจริงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

ตามสาระ การเรียนรู้มาจัดแสดงเป็นระบบโดยมีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนให้เห็นความพยายาม เจตคติ แรงจูงใจ การพัฒนางานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์ของงาน

ขั้นที่ 3 กำหนดสัดส่วนการประเมินผลระหว่างเรียนกับการประเมินผล เมื่อจบการเรียนการสอน

การประเมินผลระหว่างเรียนเป็นการประเมินผลเพื่อนำผลมาพิจารณาพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาได้สูงสุดตามศักยภาพของตนการให้น้ำหนักความสำคัญจึงควรมากกว่าการประเมินผลเมื่อจบการเรียนการสอน โดยพิจารณาธรรมชาติของแต่ละรายวิชา และในการพิจารณาคัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ต้องพิจารณาจากผลการประเมินเมื่อจบการเรียนการสอนรวมกัน ทั้งนี้เป็นไปตามระเบียบที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนด

ขั้นที่ 4 จัดทำเอกสารบันทึกข้อมูลของผู้เรียน ผู้สอนต้องจัดทำเอกสารบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลระหว่างเรียนอย่างเป็นระบบ ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมผู้เรียน เป็นหลักฐานสำหรับผู้เกี่ยวข้องและเป็นหลักฐานที่ตรวจสอบได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนด

2.6.1.3 การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนเป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนเมื่อผ่านการเรียนรู้ตามระยะเวลาที่กำหนดประกอบด้วย

1) การประเมินผลเมื่อจบการเรียนการสอน เป็นการประเมินผู้เรียนเมื่อเรียนจบผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดภาคเรียนเพื่อตรวจสอบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด เปรียบเทียบกับการประเมินก่อนเรียนเพื่อดูปัญหาการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนทำให้ทราบศักยภาพผู้เรียน และประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อเช่น ปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนให้มีผลการเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนการสอนปรับปรุงแก้ไขวิธีเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและอื่นๆ

2) การประเมินตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละรายวิชา การสรุปตัดสินความสำเร็จของผู้เรียนในการเรียนแต่ละภาค (ช่วงชั้นที่ 4) แต่ละปี (ช่วงชั้นที่ 3) และใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินผลการเรียนรายวิชา

การประเมินตัดสินผลการเรียนควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม และควรนำผลการประเมินตัดสินผลการเรียนตามสัดส่วนที่กำหนดในระเบียบของสถานศึกษา

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 ผลงานวิจัยภายในประเทศ

เดือนใจ พรวิเศษศิริกุล (2535) ได้ศึกษาวิจัยถึงสภาพและปัญหาการสอนภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตร มัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามขนาด โรงเรียน วิชาเอกของครูและ ประสบการณ์ในการสอน ภาษาอังกฤษของครู ผลการวิจัยพบว่า สภาพการสอนภาษาอังกฤษรวมทุกด้าน จำแนกตามขนาด ของโรงเรียนวิชาเอก ประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษของครูและ โดยภาพรวม พบว่าครู ปฏิบัติในระดับมาก ยกเว้นครูที่มีวิชาเอกอื่นๆ ปฏิบัติในระดับปานกลาง สภาพการสอน ภาษาอังกฤษในแต่ละด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน วิชาเอก ประสบการณ์ในการสอน ภาษาอังกฤษของครูและ โดยภาพรวม พบว่าครูปฏิบัติในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการใช้สื่อ การสอนซึ่งปฏิบัติในระดับปานกลาง และครูที่มีวิชาเอกอื่นๆ ปฏิบัติใน ระดับปานกลางในด้านการ ดำเนินการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อพิจารณา สภาพการสอน โดยภาพรวม ตามลำดับค่าเฉลี่ยของแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลมีค่าเฉลี่ย มากที่สุดรองลงมาได้แก่ ด้านการวางแผนการสอนและ การเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการใช้สื่อการสอนตามลำดับ ปัญหาการสอน ภาษาอังกฤษรวมทุกด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน วิชาเอก ประสบการณ์ในการสอน ภาษาอังกฤษของครูและ โดยภาพรวม พบว่าครูประสบปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาการสอน ภาษาอังกฤษในแต่ละด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน วิชาเอก ประสบการณ์ในการสอน ภาษาอังกฤษของครูและ โดยภาพรวม พบว่าครูประสบปัญหาในระดับปานกลาง ทุกด้าน ยกเว้นครู ที่มีวิชาเอกอื่นๆ ประสบปัญหาด้านการวางแผนการสอนและการเตรียมการสอนในระดับมากและ ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี ประสบปัญหาด้านการวัดผล และประเมินผลใน ระดับน้อย เมื่อพิจารณาปัญหาการสอน โดยภาพรวมตามลำดับค่าเฉลี่ยของแต่ละด้านจากมากไปหา น้อย พบว่าปัญหาด้านการวางแผนการสอนและการเตรียมการสอนมีค่าเฉลี่ย มากที่สุดรองลงมา ได้แก่ ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการดำเนินการสอนและการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และ ด้านการวัดผลและประเมินผลตามลำดับ ปัญหาอื่นๆ ที่ครูประสบมาก คือปัญหาด้านเนื้อหาที่สอน ไม่เป็นแนวเดียวกัน แต่ใช้ ข้อสอบปลายภาคร่วมกัน

ศิริลักษณ์ กานินทร์ (2537) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนทุ่งกว่าวิทยาคม จังหวัดลำปาง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความพร้อมของโรงเรียนทุ่งกว่าวิทยาคมในการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ ในด้านบุคลากรและทรัพยากรต่างๆ และเพื่อศึกษาทัศนคติของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน โรงเรียน ทุ่งกว่าวิทยาคม ที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษ และการจัด การเรียน การสอนวิชาภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพความพร้อมของโรงเรียน โรงเรียนทุ่งกว่าวิทยาคม ยังมีข้อที่ควรแก้การหาทางพัฒนา ด้านครูผู้สอนยังขาดความชำนาญในการจัดการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน ขาดความหลากหลาย นักเรียนยังขาดความกระตือรือร้นทางการเรียน นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการขาดแคลนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และงบประมาณ 2. ทัศนคติของครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยภาพรวมแล้ว ทั้งครู นักเรียน และผู้ปกครองเห็นความสำคัญและความจำเป็นของ ภาษาอังกฤษ จึงเห็นควรให้โรงเรียนจัดให้นักเรียนทุกคนเรียน ตลอดจนสนับสนุนให้โรงเรียนจัดสอนพิเศษนอกเวลา และจัดสอน รายวิชาภาษาอังกฤษอื่นๆ ที่นอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษหลักที่โรงเรียนจัดอยู่ในปัจจุบัน

ชัยรัตน์ โชติสิทธิเมธา (2539) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการสอน ภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยส่วนรวมและรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีตามความคิดเห็นของผู้สอนภาษาอังกฤษ และผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง หมายความว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรีสามารถสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ตามที่หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนด แต่ยังมี ปัญหาในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย 2. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยส่วนรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

รุ่งทิพย์ พรหมศิริ (2539) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสำรวจปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ และความต้องการในการอบรมการสอนภาษาอังกฤษของครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาลเขตการศึกษา 12 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษและความต้องการในการอบรมการสอนภาษาอังกฤษ โดยสำรวจจากครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้แก่ ปัญหานักเรียน มีความรู้ภาษาอังกฤษต่ำ และไม่กล้าแสดงออก อุปสรรคการเรียนการสอน ครูไม่สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และไม่สามารถใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนแบบเรียนมีเนื้อหาไม่เพียงพอ ไม่ครอบคลุมจุดประสงค์ของหลักสูตรในอันที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้วิธีการสอนครูต้องการนำทฤษฎีและหลักการสอนเพื่อการสื่อสาร ไปใช้ในการเรียนการสอน การวัดผลและ ประเมินผล ครูมีปัญหามาในเรื่องการใช้สถิติที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบ และการวิเคราะห์ข้อสอบ

ศักดา ทวีชัยวัญเมือง (2543) ได้วิจัยเรื่องการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานมีสภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนทั้ง 10 ด้านคือ คุณภาพการจัดการเรียนการสอน พัฒนานวัตกรรมกำกับติดตามสนับสนุนให้กำลังใจวิเคราะห์เนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้ แผนการเรียนการสอนแหล่งวิทยาการบรรยากาศทางกายภาพ สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และนวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งสภาพการบริหารงานทั้ง 10 ด้าน และปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่การขาดการอบรม การสนับสนุน การนิเทศติดตามและประเมินผล เช่นเดียวกับสภาพการบริหารงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

สุวดี วิเชียรราช (2545) ได้ศึกษาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กรณีศึกษาโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กรณีศึกษาโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน ในงาน 6 ด้าน คือการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดและหลักการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนำการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ โดยใช้คำร้อยละผลการวิจัยพบว่าสภาพการปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน รายชื่อที่มีการปฏิบัติน้อยได้แก่การกำหนดแผนนิเทศภายในของแต่ละหมวดวิชานักเรียนมีโอกาที่จะเลือกสิ่งที่จะเรียนรู้ตามความสนใจ การสำรวจข้อมูลทางสถิติปัญหาของผู้เรียนเป็นรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีช่วยสอนอย่างเหมาะสม การประเมินผลจากแฟ้มสะสมงาน และการจัดทำแผนการสอนปัญหาที่พบส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหารายชื่อที่ควรแก้ไขคือ

ความรู้ของครูในด้านการจัดการเรียนการสอน การอำนวยความสะดวกและแนะนำแหล่งความรู้
อย่างเหมาะสมการใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์
การจัดทำเครื่องมือประเมิน การจัดการเรียนการสอนและแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน

อุทัย แซงอิน (2545) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกระบี่
ผลการวิจัย พบว่า ครูในโรงเรียนมัศึกษามีความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญในระดับมากถึง 6 ด้าน คือด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการฝึก
ทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ ด้านการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก
ประสบการณ์จริง ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการสาระความรู้ต่างๆ ด้านการจัด
บรรยากาศและสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ ด้านการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา
ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน และเรื่องที่ครูต้องการพัฒนามากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม
ให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Charler C Fries (1954) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเป็น
ภาษาต่างประเทศและได้นำเสนอ 4 องค์ประกอบหลักที่นำไปสู่การเรียนภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ
คือ

- 1) ความเชี่ยวชาญในพื้นฐานของภาษาที่ผู้เรียนใช้อยู่
- 2) การฝึกปากเปล่าตามโครงสร้างของภาษาอย่างสม่ำเสมอ
- 3) เลือกสื่อการเรียนการสอนเพื่อผลทางภาษาศาสตร์ ต้องเรียนรู้อย่างวิเคราะห์เชิง
เปรียบเทียบที่เป็นระบบระหว่างภาษาอังกฤษ และภาษาของผู้เรียน เป็นการศึกษาที่ทันสมัย
สามารถตรวจสอบรายละเอียด และความสอดคล้องของสื่อทางภาษาได้ ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็น
ประโยชน์กับผู้สอนในการใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนโดยใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพ
- 4) ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จได้ ผู้เรียนต้องทุ่มเทเวลาในการฝึกฝนอย่างไม่หยุดยั้ง
และการเรียนรู้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องเรียนรู้ตามลำดับต่อเนื่องกัน จากการฟัง การพูด
การอ่าน และการเขียน การเรียนการสอนทั้ง 4 ทักษะนี้จะต้องบูรณาการไปด้วยกัน

Totten, (1983) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการเข้าอบรมการสอนภาษาอังกฤษของ
ครูประจำการ โดยศึกษากับครูและผู้บริหารโรงเรียน จากโรงเรียนทั้งสิ้น 121 โรงเรียนในรัฐ
ออริโซนา ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการสอนที่สำคัญและต้องการพัฒนามากที่สุด ได้แก่

เทคนิคการสร้างแรงจูงใจ การสอนตามเอกัตภาพ การใช้คอมพิวเตอร์ในชั้นเรียน และวิธีการพัฒนาความสามารถได้แก่ การสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ การสังเกตการสอนจากโรงเรียนอื่น ตลอดจนการศึกษาด้วยตนเอง

Scott (1981:70-77) ได้เสนอลำดับขั้นตอนในการสอนทักษะต่าง ๆ เพื่อการสื่อสารเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การตั้งจุดประสงค์ (Setting objection) ทั้งจุดประสงค์ปลายทางและจุดประสงค์นำทางให้เน้นการสื่อความหมายทางภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม
2. การดำเนินการสอน (Presentation) ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายในเรื่องที่สอนอย่างชัดเจน ทำความกระจ่างในบริบท ใครพูดกับใคร พูดเพื่ออะไร พูดที่ไหน พูดอย่างไร เป็นพิธีการหรือไม่ เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือไม่
3. การฝึก (Practice) เป็นการฝึกโดยการสร้างสถานการณ์ให้เหมือนจริง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจจริง ๆ ว่าใครเป็นผู้ใช้ประโยคเหล่านี้ กับใคร เมื่อไร ที่ไหน และอย่างไร
4. การถ่ายโอน (Transfer) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเต็มที่ ผู้เรียนสามารถนำภาษาที่เรียนในห้องออกไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง

Johnston and Goetsch, (2000) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยศึกษาถึงความรู้ในเนื้อหา ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพในสาขาวิชาเฉพาะ (Pedagogical content knowledge) และความรู้เกี่ยวกับตัวผู้เรียน โดยศึกษากับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนจำนวน 4 คน ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมโครงการภาษาอังกฤษแบบเร่งรัด สำหรับมหาวิทยาลัยในแถบตะวันตกตอนกลางของประเทศสหรัฐอเมริกา (Mid-U.S. University Intensive English Program) และมีลักษณะที่ไม่แตกต่างกันในด้านประสบการณ์การสอน และชื่อว่าเป็นครูที่ดี ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลการบันทึกการสอนของครูในชั้นเรียนและ สัมภาษณ์ การสังเกตการสอน จากนั้นผู้วิจัยได้เขียนข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมในขั้นตอนแรกไปให้ครูที่ศึกษาสะท้อนความคิดของตนเพื่ออธิบายเพิ่มเติม ผลการวิจัยพบว่าความรู้ของครูในด้านเนื้อหาสำหรับวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาทักษะ ดังนั้นจึงเกิดความยากที่จะอธิบายองค์ความรู้ให้ชัดเจนได้ แต่สามารถอธิบายในลักษณะที่เป็นกฎเกณฑ์ทางภาษาได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า ครูประสบปัญหา เรื่องการเรียนการสอนในเรื่องการวางแผนการสอน ครูต้องการนำทฤษฎีและหลักการสอนเพื่อการสื่อสารไปใช้ในการเรียนการสอน การเตรียมการสอน การใช้สื่อการสอนมีปัญหาเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ ช่วยสอน นอกจากนี้ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนการสอนขาดความหลากหลาย การวัดผลประเมินผลไม่สามารถทำให้ผู้เรียน

บรรลุวัตถุประสงค์ได้ ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก ขาดความมั่นใจในตนเอง ผู้วิจัยเชื่อว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2544 ที่มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะสามารถช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว และช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยวิธีการสำรวจ ทำการศึกษาการจัด การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในสถานศึกษา (โรงเรียน) ระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 35 โรงเรียน ประชากร 628 คน ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาใน สหวิทยาเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

โรงเรียน	ประชากร (ครูภาษาอังกฤษ)
สหวิทยาเขตนวลจันทร์	
1. โรงเรียนสตรีวิทยา 2	31
2. โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร	19
3. โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม	21
4. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน	11
สหวิทยาเขตวิภาวดี	
1. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย	29
2. โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	18
3. โรงเรียนสีกันวัฒนานันท์อุปถัมภ์	20

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 2 (ต่อ)

โรงเรียน	ประชากร (ครูภาษาอังกฤษ)
สหวิทยาเขตวิภาวดี (ต่อ)	
4. โรงเรียนคอนเมืองจตุรจินดา	20
5. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2	3
สหวิทยาเขตรัชโยธิน	
1. โรงเรียนหอวัง	37
2. โรงเรียนสารวิทยา	26
3. โรงเรียนราชวินิต บางเขน	18
4. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา	8
5. โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ	11
สหวิทยาเขตศรีนครินทร์	
1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ	25
2. โรงเรียนราชดำริ	13
3. โรงเรียนศรีพฤฒา	16
สหวิทยาเขตวังทองหลาง	
1. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	32
2. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา	22
3. โรงเรียนเทพศิลา	11
4. โรงเรียนมัธยมบึงทองหลาง	8
สหวิทยาเขตกรุงเทพตะวันออก	
1. โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก	14
2. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4	6
3. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย	10
4. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2	13

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 2 (ต่อ)

โรงเรียน	ประชากร (ครูภาษาอังกฤษ)
สหวิทยาเขตเสรีไทย	
1. โรงเรียนเศรษฐบุศรบำเพ็ญ	18
2. โรงเรียนสตรีเศรษฐบุศรบำเพ็ญ	14
3. โรงเรียนบางกะปิ	29
4. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2	30
5. โรงเรียนบางกะปิสุขุมวิทพันธุ์อุปถัมภ์	14
สหวิทยาเขตเบญจบุรพา	
1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า	20
2. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า	24
3. โรงเรียนพรตพิทยพยัต	13
4. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช ลาดกระบัง	8
5. โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่วมเกล้า	16
ยอดรวมทั้งหมด	628

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 4) ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2549 จากทุกโรงเรียน ซึ่งมีจำนวนครูผู้สอนภาษาอังกฤษทั้งสิ้น 628 คน จากจำนวนครูดังกล่าว นำมากำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีการของ Krejcie และ Morgan (อ้างถึงในเพ็ญแข แสงแก้ว, 2541:15) และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่ายปรากฏว่าได้ตัวอย่างจำนวน 242 ตัวอย่าง

หลังจากที่ได้จำนวนตัวอย่างโดยรวมแล้ว ได้นำมาหาขนาดตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน โดยกำหนดสัดส่วนตามตารางโดยใช้วิธีการของ Krejcie และ Morgan เช่นกัน แล้วนำจำนวนที่ได้ในแต่ละโรงเรียน มาสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้ผู้ตอบแบบสอบถามดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

โรงเรียน	ประชากร	ตัวอย่าง
สหวิทยาเขตนวลจันทร์		
1. โรงเรียนสตรีวิทยา 2	31	12
2. โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร	19	7
3. โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม	21	8
4. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน	11	4
สหวิทยาเขตวิภาวดี		
1. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย	29	11
2. โรงเรียนคอนเมืองทหารอากาศบำรุง	18	7
3. โรงเรียนสีกันวัฒนานันท์อุปถัมภ์	20	8
4. โรงเรียนคอนเมืองจตุรจินดา	20	8
5. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2	3	1
สหวิทยาเขตรัชโยธิน		
1. โรงเรียนหอวัง	37	14
2. โรงเรียนสารวิทยา	26	10
3. โรงเรียนราชวินิต บางเขน	18	7
4. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา	8	4
5. โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ	11	4
สหวิทยาเขตศรีนครินทร์		
1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	25	10
2. โรงเรียนราชดำริ	13	5
3. โรงเรียนศรีพฤฒา	16	6

ตารางที่ 3.2 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 (ต่อ)

โรงเรียน	ประชากร	ตัวอย่าง
สหวิทยาเขตวังทองหลาง		
1. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	32	12
2. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา	22	8
3. โรงเรียนเทพศิลา	11	4
4. โรงเรียนมัธยมบึงทองหลาง	8	4
สหวิทยาเขตกรุงเทพตะวันออก		
1. โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก	14	5
2. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4	6	2
3. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย	10	4
4. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา 2	13	5
สหวิทยาเขตเสรีไทย		
1. โรงเรียนเศรษฐบุทรบำเพ็ญ	18	7
2. โรงเรียนสตรีเศรษฐบุทรบำเพ็ญ	14	5
3. โรงเรียนบางกะปิ	29	11
4. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2	30	12
5. โรงเรียนบางกะปิสุมนวพันธ์อุปถัมภ์	14	5
สหวิทยาเขตเบญจบูรพา		
1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า	20	8
2. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษา น้อมเกล้า	24	9
3. โรงเรียนพรตพิทยพยัต	13	5
4. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง	8	4
5. โรงเรียนเทพศิรินทร์ ร่มเกล้า	16	6
รวม	628	242

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีการของ Likert

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

แบบสอบถามในส่วนนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา
2. การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษต่างประเทศ (พุทธศักราช 2544)
3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. แนวทางการประเมินผล การเรียนรู้ทางภาษา

สำหรับเกณฑ์การวัดระดับการเรียนการสอนในตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 5 ระดับได้แก่

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 นำข้อมูลต่างๆมากำหนดกรอบ ขอบเขต แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา และสร้างเป็นแบบสอบถาม

3.3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3.4 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสอนภาษาอังกฤษ 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนการเคหะท่าทรายและ โรงเรียนศิลาจารย์พัฒนา ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่า Alpha coefficient ตามวิธีของ Cronbach (Hopkins, Stanley and Hopkins, 1990) ได้ค่า $\text{Alpha} = 0.9798$

3.3.5 ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนตัวอย่างที่ได้เลือกไว้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะได้นำข้อมูลดังกล่าวมาทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

3.4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

3.4.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ใช้สถิติวิเคราะห์คือ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่า F (F-test) (One-way Analysis of Variance - ANOVA) โดยค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ จะนำมาเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50-5.00	หมายความว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50-4.49	หมายความว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50-3.49	หมายความว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50-2.49	หมายความว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.49	หมายความว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.3 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็น ข้อเสนอแนะเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended form) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จะนำมาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนาเพื่อให้เห็นถึงสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ซึ่งผลการศึกษามีจำแนกออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นและการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

สำหรับรายละเอียดแต่ละตอน มีดังต่อไปนี้

4.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน
ขนาดโรงเรียนที่สังกัด

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
- ชาย		20	10.4
- หญิง		172	89.6
อายุ			
- ต่ำกว่า 40 ปี		19	9.9
- 40 – 50 ปี		83	43.2
- 50 ปีขึ้นไป		90	46.9

ตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน
ขนาดโรงเรียนที่สังกัด

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรีถึงปริญญาตรี	141	73.5
- สูงกว่าปริญญาตรี	51	26.5
ประสบการณ์การสอน		
- น้อยกว่า 20 ปี	45	23.5
- 20 – 30 ปี	94	49.0
- 30 ปีขึ้นไป	53	27.5
ขนาดโรงเรียนที่สังกัด		
- โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่	46	24.0
- โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	146	76.0
รวม	192	100.0

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.6) ซึ่งมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 10.4) ส่วนใหญ่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 46.9) รองลงมาอายุ 40-50 ปี (ร้อยละ 43.2) และน้อยสุดอายุ ต่ำกว่า 40 ปี (ร้อยละ 9.9) ตามลำดับ ส่วนระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษิต่ำกว่าปริญญาตรีถึงปริญญาตรี (ร้อยละ 73.5) ซึ่งมากกว่าระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 26.5)

ด้านประสบการณ์การสอน พบว่า มากสุดมีประสบการณ์การสอน 20-30 ปี (ร้อยละ 49) รองลงมามีประสบการณ์การสอน 30 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 27.5) และประสบการณ์สอนน้อยสุดคือน้อยกว่า 20 ปี (ร้อยละ 23.5) ตามลำดับ ส่วนขนาด โรงเรียนที่สังกัด พบว่า มากสุดสังกัดอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (ร้อยละ 76) และน้อยสุดสังกัดโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ (ร้อยละ 24.0)

4.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 4.2 ระดับปฏิบัติด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 4 ด้าน ของครูภาษาอังกฤษ
ระดับมัธยมศึกษา

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	4.12	0.73	มาก
2. การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.04	0.72	มาก
3. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.86	0.75	มาก
4. การประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา	4.12	0.69	มาก
เฉลี่ย	4.04	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{X}=4.12$) รองลงมา คือ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=4.04$) และการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นแต่ก็อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ระดับการปฏิบัติ ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	4.44	0.66	มาก
2. โรงเรียนจัดการเรียนการสอน ที่มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนทุกฝ่าย	3.98	0.80	มาก
3. โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)	4.40	0.69	มาก
4. โรงเรียนกำหนดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร วิทยุทัศน์ พันธกิจและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน	4.40	0.64	มาก
5. โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นวิทยากรและ เป็นต้นแบบ	4.02	0.82	มาก
6. โรงเรียนจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความสำคัญให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ	4.15	0.74	มาก
7. ครูจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามหลักสูตร	4.15	0.66	มาก
8. ครูส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยให้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสามารถและความสนใจ	4.08	0.73	มาก
9. ครูมีโอกาสนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างเพื่อนครูผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.80	0.79	มาก
10. ครูได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามบริบท	3.87	0.81	มาก
เฉลี่ย	4.12	0.73	มาก

จากตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อการปฏิบัติด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 10 ข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ($\bar{X}=4.44$) รองลงมา คือ การส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) และการกำหนดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร วิทยาลัยฯ พันธกิจและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน ($\bar{X}=4.40$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น คือ ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างเพื่อนครูผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.80$)

ตารางที่ 4.4 ระดับการปฏิบัติ ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.21	0.73	มาก
2. โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษา ที่เป็นเอกลักษณ์ และ ประกอบด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.84	0.82	มาก
3. โรงเรียนกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ และสามารถใช้อังกฤษเพื่อการ สื่อสารได้	4.14	0.71	มาก
4. โรงเรียนกำหนดองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ทั้ง 4 ช่วงชั้น	4.22	0.72	มาก
5. ครูได้รับการพัฒนา มีกิจกรรม เพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้ อย่างต่อเนื่อง	3.92	0.81	มาก
6. ครูจัดเนื้อหาสาระในหลักสูตรให้มีความง่ายเหมาะสมกับ ศักยภาพของผู้เรียน	4.02	0.61	มาก
7. ครูกำหนดแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน และ แหล่งศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้เรียน	3.94	0.68	มาก
8. ครูค้นคว้าหาความรู้ในเทคโนโลยีใหม่ๆ และติดตามความ เคลื่อนไหวของข่าวสารการศึกษาอยู่เสมอ	3.97	0.75	มาก
9. ครูมีแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่อิงมาตรฐานการศึกษา	4.07	0.72	มาก
10. ครูมีแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน สามารถนำไป ปฏิบัติได้	4.13	0.67	มาก
เฉลี่ย	4.04	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อการปฏิบัติด้านการจัดการ การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากทั้ง 10 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียน กำหนดองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ทั้ง 4 ช่วงชั้น ($\bar{X}=4.22$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X}=4.21$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีหลักสูตร สถานศึกษาที่เป็นเอกลักษณ์ และประกอบด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=3.84$)

ตารางที่ 4.5 ระดับการปฏิบัติ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนจัดบูรณาการสาระการเรียนรู้แต่ละสาระวิชาที่มีความสัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน	3.77	0.83	มาก
2. โรงเรียนจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-access) เพื่อ เป็นที่ฝึกภาษาอเนกประสงค์สำหรับครู และผู้เรียน	3.94	1.00	มาก
3. ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งฝึกทักษะการปฏิบัติ การ แก้ปัญหา และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	3.84	0.71	มาก
4. ครูจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อ การเรียนรู้	3.78	0.72	มาก
5. ครูจัดการเรียนการสอนที่ช่วยเสริมความคิดที่เป็นระบบ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้	3.70	0.76	มาก
6. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ในการ นำเสนอผลงาน	4.08	0.75	มาก
7. ครูวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องและ เชื่อมโยง	3.98	0.70	มาก
8. ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	3.90	0.72	มาก
9. ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการ และสามารถใช้กระบวนการ เรียนรู้ที่แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.74	0.71	มาก
10. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	3.81	0.79	มาก

ตารางที่ 4.5 ระดับการปฏิบัติ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
11. ผู้เรียนเรียนรู้โดยการใช้กระบวนการกลุ่ม และใช้หลักประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.95	0.75	มาก
12. ผู้เรียนมีทักษะในการผลิตหรือการสร้างชิ้นงานได้ตามกระบวนการกลุ่ม	3.85	0.79	มาก
13. ผู้เรียนสามารถสรุปสาระสำคัญ ที่เป็นความรู้จากบทเรียน หรือแหล่งการเรียนรู้	3.76	0.74	มาก
14. ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีความสุข	3.99	0.65	มาก
15. ผู้เรียนสามารถปรับปรุง และพัฒนาผลการเรียนให้สูงขึ้นได้ตามความพอใจ	3.93	0.76	มาก
เฉลี่ย	3.86	0.75	มาก

จากตาราง ที่ 4.5 ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อการปฏิบัติด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็นในการนำเสนอผลงาน ($\bar{X}=4.08$) และรองลงมา คือ ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีความสุข ($\bar{X}=3.99$) สำหรับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูจัดการเรียนการสอนที่ช่วยเสริมความคิดที่เป็นระบบ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้ ($\bar{X}=3.70$)

ตารางที่ 4.6 ระดับการปฏิบัติ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา

ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่ครอบคลุมคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านคือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4.26	0.64	มาก
2. โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการวัดผล และประเมินผลที่ชัดเจน	4.34	0.65	มาก
3. โรงเรียนได้นำผลการวัด และประเมินผลมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู	4.08	0.70	มาก
4. ครูวัดผล และประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้นตอน	3.99	0.76	มาก
5. ครูวิเคราะห์ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวัดผลและประเมินผล	3.90	0.69	มาก
6. ครูจัดการวัดผล และประเมินผลอย่างเป็นธรรมชาติ	4.29	0.69	มาก
7. ครูสรุปผลการประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงพัฒนาการของผู้เรียน	4.09	0.67	มาก
8. ครูแจ้งผลการประเมินผลการเรียน และการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนทุกครั้ง	4.33	0.67	มาก
9. ครูใช้เครื่องมือวัดผล และประเมินผลที่หลากหลาย	4.06	0.71	มาก
10. ผู้เรียน และ เพื่อนร่วมชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.88	0.77	มาก
เฉลี่ย	4.12	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อการปฏิบัติด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดทั้ง 10 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการวัดผล และประเมินผลที่ชัดเจน ($\bar{X}=4.34$) รองลงมา คือ ครูแจ้งผลการประเมินผลการเรียน และพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนทุกครั้ง ($\bar{X}=4.33$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดในด้านนี้ คือ ผู้เรียน และ เพื่อนร่วมชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.88$)

4.3 ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็น และการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 กลุ่มครูที่มีอายุต่างกัน 3 กลุ่ม ระดับการศึกษาต่างกัน 2 กลุ่ม และประสบการณ์การสอนต่างกัน 3 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏผลดังตารางที่ 4.7 ถึง 4.13 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 กลุ่มครูที่มีอายุต่างกัน 3 กลุ่ม

ด้าน	ต่ำกว่า 40 ปี		40 – 49 ปี		50 ปีขึ้นไป		F	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	4.13	0.64	4.10	0.48	4.17	0.54		0.647
2. ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.01	0.47	4.00	0.51	4.10	0.53	0.758	0.470
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.85	0.48	3.82	0.59	3.91	0.56	0.623	0.538
4. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา	4.02	0.65	4.10	0.51	4.16	0.50	0.700	0.498
รวมทั้ง 4 ด้าน	3.97	0.51	3.98	0.49	4.07	0.50	0.651	0.523

จากตารางที่ 4.7 ครูภาษาอังกฤษ 3 กลุ่มที่มีอายุต่างกัน คือ กลุ่มครูอายุต่ำกว่า 40 ปี กลุ่มครูอายุ 40-49 ปี และกลุ่มครูอายุ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแยกตามรายด้าน พบว่า ในแต่ละด้านทั้ง 3 กลุ่มอายุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มครูอายุ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.17$) ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.10$) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.91$) และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.16$) กลุ่มครูอายุต่ำกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยรองลงมา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.13$) ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.01$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.85$) ส่วนด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.02$) ซึ่งเป็นความคิดเห็นเพียงด้านเดียวที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า กลุ่มครูอายุ 40-49 ปี ซึ่งกลุ่มครูอายุ 40-49 ปี นั้นมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษาดังกล่าวที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับรอง คือ ($\bar{X}=4.10$) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มครูอายุ ต่ำกว่า 40 ปี

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ระหว่างกลุ่มครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏผลดังนี้

ด้าน	ต่ำกว่าปริญญาตรีถึงปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	4.14	0.52	4.10	0.53	0.485	0.628
2. ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.05	0.52	4.02	0.52	0.387	0.699
3. ด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.87	0.54	3.84	0.64	0.378	0.706
4. ด้านแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา	4.15	0.51	4.04	0.55	1.369	0.173
รวมทั้ง 4 ด้าน	4.04	0.48	3.97	0.55	0.813	0.418

จากตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ระหว่างครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

ถึงปริญญาตรี และกลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีถึงปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ทั้ง 4 ด้าน กล่าวคือ ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษามีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.14>\bar{X}=4.10$) ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.05>\bar{X}=4.02$) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.87>\bar{X}=3.84$) และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.15>\bar{X}=4.04$)

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ระหว่างกลุ่มครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏผลดังนี้

ด้าน	น้อยกว่า 20 ปี		20 – 30 ปี		30 ปีขึ้นไป		F	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	4.09	0.55	4.11	0.46	4.20	0.59	0.629	0.534
2. ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.99	0.49	4.02	0.48	4.13	0.60	0.994	0.372
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.84	0.46	3.85	0.58	3.90	0.62	0.218	0.804
4. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา	4.05	0.51	4.13	0.52	4.18	0.52	0.676	0.510
รวมทั้ง 4 ด้าน	3.97	0.45	4.01	0.48	4.09	0.56	0.679	0.509

จากตารางที่ 4.9 ครูภาษาอังกฤษ 3 กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน คือ กลุ่มครูประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 20 ปี กลุ่มครูประสบการณ์การสอน 20-30 ปี และกลุ่มครูประสบการณ์การสอน 30 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแยกตามรายด้าน พบว่าในแต่ละ

ด้านทั้ง 3 กลุ่มประสบการณ์การสอน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มครูประสบการณ์การสอน 30 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.20$) ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.13$) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.90$) และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.18$) กลุ่มครูประสบการณ์การสอน 20-30 ปี มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยรองลงมา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.11$) ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.02$) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.85$) และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.13$) และกลุ่มครูประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.09$) ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.99$) ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.84$) และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.05$)

4.4 ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา เก็บข้อมูลจากคำถามปลายเปิดตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะรวม 4 ด้านคือ

- 1) การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา
- 2) การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 4) การประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา

ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา	ความถี่
1. มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีเนื้อหาไม่ครอบคลุม และครูบางส่วนไม่เข้าใจในมาตรฐานหรือสาระ	4
2. การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไม่เหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของผู้เรียน	3
3. มาตรฐานที่ 5 (นักเรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร) ตั้งเกณฑ์สูงเกินไป	2

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษ ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 คือ มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีเนื้อหาไม่ครอบคลุม และครูบางส่วนไม่เข้าใจมาตรฐานหรือสาระ (ความถี่ 4) รองลงมา คือ การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไม่เหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของผู้เรียน (ความถี่ 3) และมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานที่ 5 ตั้งเกณฑ์สูงเกินไป (ความถี่ 2) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศพุทธศักราช 2544

ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศพุทธศักราช 2544	ความถี่
1. การจัดหลักสูตรการศึกษา กำหนดมาตรฐาน และสาระไม่ชัดเจน	8
2. ครูต้องจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเอง จึงเกิดความยุ่งยาก และมีความเข้าใจ ไม่ตรงกัน	5
3. การเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่นักเรียนมีความรู้สึกว่าคุณบังคับให้ เรียน	4
4. การจัดทำแผนการเรียนรู้ควรทำในสิ่งที่นักเรียนมีความสนใจ	2

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศพุทธศักราช 2544 คือ การจัดหลักสูตร การศึกษา มีการกำหนดมาตรฐาน และสาระที่ไม่ชัดเจน (ความถี่ 8) รองลงมา คือ ครูต้องจัดทำ หลักสูตรท้องถิ่นเอง จึงเกิดความยุ่งยากและมีความเข้าใจไม่ตรงกัน (ความถี่ 5) และความถี่ใกล้เคียง กัน คือ การเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่นักเรียนมีความรู้สึกว่าคุณบังคับให้เรียน (ความถี่ 4) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	ความถี่
1. จำนวนนักเรียนในห้องเรียนแต่ละห้องมีมากเกินไป เมื่อมีการฝึกทักษะทำให้ ควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง และอีกทั้งนักเรียนบางคนขาดวินัย	50
2. นักเรียนไทยมีความคุ้นเคยกับการท่องจำ การเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารจึงเป็น การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก	14
3. นักเรียนมีพื้นฐานทางด้านภาษาที่แตกต่างกัน	13
4. นักเรียนไม่กล้าพูด และไม่คอยให้ความร่วมมือเวลาครูสอน	8
5. ครูไม่ได้รับการพัฒนาให้ตรงตามจุดประสงค์ของการสอน การทำผลงานส่วน ใหญ่ไม่ได้นำมาพัฒนาการเรียนการสอน	5
6. นักเรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์	4
7. นักเรียนขาดความรับผิดชอบ	3

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ คือ จำนวนนักเรียนในห้องเรียนแต่ละห้องมีมากเกินไป เมื่อมีการฝึกทักษะทำให้
ควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง และอีกทั้งนักเรียนบางคนขาดวินัย (ความถี่ 50) รองลงมา คือ นักเรียนไทยมี
ความคุ้นเคยกับการท่องจำ การเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารจึงเป็นการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน
ให้ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก (ความถี่ 14) และนักเรียนมีพื้นฐานด้านภาษาที่แตกต่างกัน (ความถี่ 13)
ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา

ปัญหาและอุปสรรคด้านแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา	ความถี่
1. นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาน้อย ทำให้ครูผู้สอนต้องสอนปรับพื้นฐานให้ใหม่ก่อนการประเมินผลเสมอทำให้เสียเวลา	13
2. ผลการประเมินที่ได้ไม่ตรงตามความสามารถของผู้เรียน ผู้เรียนบางกลุ่มมีผลการประเมินสูงมาก เนื่องจากมีโอกาสอบปรับคะแนนได้ตลอดเวลา	9
3. ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3) มีการวัดผลตอนปลายปีครั้งเดียว ทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้น	8
4. แบบทดสอบไม่สามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างครอบคลุม	5
5. เครื่องมือที่ใช้วัดผลไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประเมิน	3
6. มีครูผู้สอนหลายคน ทำให้เครื่องมือที่ใช้วัดผลมีความหลากหลาย และมีมาตรฐานที่ต่างกัน	3
7. การประเมินผลซ้ำซ้อน (ประเมินผลซ้ำจนกว่านักเรียนจะสอบผ่าน)	2
8. ผลการประเมิน มาตรฐาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง	1

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา คือ นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาน้อย ครูผู้สอนต้องสอนปรับพื้นฐานให้ใหม่ก่อนการประเมินผลเสมอ ทำให้เสียเวลา (ความถี่ 13) รองลงมา คือ ผลการประเมินที่ได้ไม่ตรงตามความสามารถของผู้เรียน ผู้เรียนบางกลุ่มมีผลการประเมินสูงมากเนื่องจากมีโอกาสอบปรับคะแนนได้ตลอดเวลา (ความถี่ 9) และนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 คือ ม.1, ม.2, ม.3 มีการสอบวัดผลตอนปลายปีครั้งเดียว ทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้น (ความถี่ 8) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาตอนต้น) และช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 ระหว่างครูที่มีอายุ การศึกษา และประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสอนภาษาอังกฤษกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 2 จำนวน 242 คน (ส่งไป 242 ชุด ได้คืนมา 192 ชุด) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า และคำถามปลายเปิด ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเบื้องต้น ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.60) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 10.40) ส่วนใหญ่อายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 46.90) รองลงมาอายุ 40-49 ปี (ร้อยละ 43.20) และอายุ 30-39 ปี (ร้อยละ 7.80) ตามลำดับ ส่วนระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 71.90) รองลงมา คือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 26.60) และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 1.60) ตามลำดับ

5.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

5.1.2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 4 ด้านจากการศึกษา พบว่าความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{X}=4.12$) รองลงมา คือ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=4.04$) น้อยที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=3.86$)

5.1.2.2 ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อการปฏิบัติด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) ทั้ง 10 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ($\bar{X}=4.44$) รองลงมา คือ การส่งเสริม และพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (ICT) และการกำหนดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร วิทยุทัศน์ พันธกิจ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน ($\bar{X}=4.40$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมี โอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างเพื่อนครู ผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.80$)

5.1.2.3 ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อการปฏิบัติด้านการจัดการการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้ง 10 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนกำหนดองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ทั้ง 4 ช่วงชั้น ($\bar{X}=4.22$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X}=4.21$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นเอกลักษณ์ และประกอบด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=3.84$)

5.1.2.4 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อการปฏิบัติด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็นในการนำเสนอผลงาน ($\bar{X}=4.08$) และรองลงมา คือ ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีความสุข ($\bar{X}=3.99$) สำหรับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูจัดการเรียนการสอนที่ช่วยเสริมความคิดที่เป็นระบบ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์

ได้ ($\bar{x}=3.70$)

5.1.2.5 ด้านแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา พบว่า ความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด 10 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน ($\bar{x}=4.34$) รองลงมา คือ ครูแจ้งผลการประเมินผลการเรียน และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกครั้ง ($\bar{x}=4.33$) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เรียน และเพื่อร่วมชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.88$)

5.1.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

5.1.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระหว่างครูที่มีอายุต่างกัน พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติด้านการจัดการ การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดการการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทาง ภาษา ของครูที่มีอายุต่างกัน คืออายุต่ำกว่า 40 ปี, 40 - 45 ปี และ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นในเรื่อง ดังกล่าวทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.1.3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระหว่างครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติด้านการ จัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดการการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านแนวทางการประเมินผลการ เรียนรู้ทางภาษา ของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ถึง ปริญญาตรี และสูงกว่า ปริญญาตรี มีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.1.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติ ด้านการจัดการการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดการการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผลการเรียน รู้ทางภาษา ของครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน คือ น้อยกว่า 20 ปี, 20 ปี-30 ปี และ 30 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

5.1.4.1 ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 2 คือ มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีเนื้อหาไม่ครอบคลุม และครูบางส่วนไม่เข้าใจมาตรฐานหรือสาระ (ความถี่ 4) รองลงมา คือ การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไม่เหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของผู้เรียน (ความถี่ 3) และมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานที่ 5 ตั้งเกณฑ์สูงเกินไป (ความถี่ 2) ตามลำดับ

5.1.4.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศพุทธศักราช 2544 คือ การจัดหลักสูตรการศึกษา มีการกำหนดมาตรฐาน และสาระที่ไม่ชัดเจน (ความถี่ 8) รองลงมา คือ ครูต้องจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเอง จึงเกิดความยุ่งยากและมีความเข้าใจไม่ตรงกัน (ความถี่ 5) และความถี่ใกล้เคียงกัน คือ การเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่นักเรียนมีความรู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียน (ความถี่ 4) ตามลำดับ

5.1.4.3 ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ จำนวนนักเรียนในห้องเรียนแต่ละห้องมีมากเกินไป เมื่อมีการฝึกทักษะทำให้ควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง และอีกทั้งนักเรียนบางคนขาดวินัย (ความถี่ 50) รองลงมา คือ นักเรียนไทยมีความคุ้นเคยกับการท่องจำ การเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารจึงเป็นการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก (ความถี่ 14) และนักเรียนมีพื้นฐานด้านภาษาที่แตกต่างกัน (ความถี่ 13) ตามลำดับ

5.1.4.4 ปัญหาและอุปสรรคด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา คือ นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาน้อย ครูผู้สอนต้องสอนปรับพื้นฐานให้ใหม่ก่อนการประเมินผลเสมอทำให้เสียเวลา (ความถี่ 13) รองลงมา คือ ผลการประเมินที่ได้ไม่ตรงตามความสามารถของผู้เรียน ผู้เรียนบางกลุ่มมีผลการประเมินสูงมากเนื่องจากมีโอกาสสอบปรับคะแนนได้ตลอดเวลา (ความถี่ 9) และนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 คือ ม.1, ม.2, ม.3 มีการสอบวัดผลตอนปลายปีครั้งเดียวทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้น (ความถี่ 8) ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

ผลการศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 4 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งแสดงว่า ครูมีความตระหนักในนโยบาย

และจุดประสงค์ของการศึกษา และเนื่องจากการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา การจัดการศึกษาคตามหลักสูตร และการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษาเป็นเรื่องที่ครูสามารถเรียนรู้ ได้จากการศึกษาอบรม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้ ในขณะที่ การจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ถึงแม้จะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากแต่ก็มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นอีก 3 ด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการ ปฏิบัติที่เป็นกระบวนการต้องอาศัยเทคนิค และระยะเวลา นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความร่วมมือของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ การจะโน้มน้าวให้ผู้เรียนสนใจและให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ได้นั้น ต้องอาศัยประสบการณ์ของครูผู้สอนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ (ชาญชัย ยมคิษฐ์, 2548, 308) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนที่ดีต้องจัดให้สอดคล้องกับบุคลิกของสังคม จากเดิมการสอนคือ การชี้แนะ การบอก ปัจจุบันการสอน คือ การสอนที่มีการเตรียมการ ลำดับขั้นตอนตามจุดมุ่งหมาย การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ถ้าครูมีประสบการณ์ มีความสามารถก็จะใช้วิธีสอนที่มี คุณภาพ และหลากหลาย จะช่วยสร้างคุณภาพผู้เรียน ให้กว้างขวาง และหลากหลายยิ่งขึ้น

5.2.2 ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

5.2.2.1 ผลการศึกษาด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ซึ่งหมายถึง การจัดการกระบวนการ เรียนรู้ที่มุ่งฝึกทักษะปฏิบัติ การแก้ปัญหาและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน พัฒนาตนเองตามศักยภาพ และผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ กรมวิชาการ (2545) ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ สุวลี วิเชียรราช (2545) ที่ได้ศึกษาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ กรณีศึกษาโรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน พบว่า สภาพการจัดการด้านการเรียนการสอนใช้ แนวคิดและหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็น ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูในสถานศึกษามีพัฒนาการจากการเรียนการสอน แบบเดิม ครูผู้สอนมุ่งเน้นชี้แนะการบอกตามความคิดของครู หรืออาจเรียกว่าการสอน โดยเน้นครู เป็นศูนย์กลาง ในขณะที่การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ครูผู้สอนต้องมีการเตรียมการ มีการลำดับ ขั้นตอนตามจุดมุ่งหมายเฉพาะเพื่อบรรลุเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง มีการสร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนผ่านกระบวนการทางปัญญา กล่าวคือ ครูและผู้เรียนเรียนรู้ไปพร้อมกัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้นอาจเป็นผลมาจากการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาในปัจจุบันจึง ตื่นตัวและมีการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล และการปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีนิสัย รักการอ่าน เรียนรู้ตลอดชีวิต นับว่าการศึกษาไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ดังนั้น

การนำแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ควรทำอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึงพร้อมกับการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถปฏิบัติการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน

5.2.2.2 จากการศึกษา พบว่า ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างเพื่อนครูและผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับต่ำสุดซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งทิพย์ พรหมศิริ (2539) ที่ได้สำรวจปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ และความต้องการในการอบรมการสอนภาษาอังกฤษของครูสอนภาษาอังกฤษ ที่พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาลเขตการศึกษา 12 มีความต้องการเข้าอบรมในเรื่องภาษา และวัฒนธรรมตะวันตก และเรื่องความรู้และทักษะการสอนซึ่งเป็นเรื่องที่ครูมีความรู้ไม่เพียงพอในเรื่องดังกล่าวนั่นเอง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญที่จะให้ความรู้แก่ครู และครูกับครูด้วยกันก็ไม่มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เนื่องจากชั่วโมงสอนของครูแต่ละคนมีมาก ค่าเฉลี่ย 18 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ครูมีภาระงานอื่นๆ อีกมาก เช่น การจัดโครงการกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ และส่งเสริมความสามารถแก่ผู้เรียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

5.2.3 ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.2.3.1 ผลการศึกษาด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบว่า สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 ส่วนใหญ่กำหนดองค์ความรู้กระบวนการเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศไว้ทั้ง 4 ช่วงชั้นซึ่งจะไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ระบุว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546:13) แสดงให้เห็นว่าการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 ได้จัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2545:3) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพราะหลักสูตรเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้สามารถจัดมวลงประสพการณ์ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จนบรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษา

5.2.3.2 จากการศึกษา พบว่า สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่เป็นเอกลักษณ์ และประกอบด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าทุกรายการแสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีการปฏิบัติหรือดำเนินการในลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์น้อยมาก เช่น ในเขตพื้นที่ที่ตั้งของโรงเรียนเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีมรดกทางวัฒนธรรม ศิลปหัตถกรรม มรดกทางธรรมชาติ แต่โรงเรียนไม่ได้จัดเรื่องราวเหล่านี้เข้าในสาระการเรียนรู้ให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการในด้านนี้ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเช่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ไม่ได้นำเอกลักษณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาบรรจุในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโดยตรง เป็นเพียงเข้าไปบูรณาการในเรื่องของคำศัพท์ ความหมายที่เป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น นอกจากนี้อาจเป็นเพราะภาระงานของครูมีค่อนข้างมาก ทั้งหน้าที่การสอนและหน้าที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน อย่างไรก็ตาม หลักสูตรที่เป็นเอกลักษณ์ และประกอบด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นนับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังที่ วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2545 : 3) ให้ความเห็นว่าหลักสูตรสถานศึกษาที่มีการพัฒนาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคคลทั้งในและนอกสถานศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ให้ได้หลักสูตรที่เป็นทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่พัฒนาได้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นในอันที่จะให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทุกด้าน และมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความคาดหวังของท้องถิ่น และประเทศชาติ และเป็นหลักสูตรที่มีการนำเอาสาระที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นผนวกกับสาระ การเรียนรู้ตามมาตรฐานกลางได้แก่ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นขนบธรรมเนียม และประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น เพื่อให้คนในท้องถิ่นได้เรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของท้องถิ่น ก่อให้เกิดศรัทธา เชื่อมมั่น และภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการปลูกฝังความรัก การยอมรับ และหวงแหนในท้องถิ่นของตน

5.2.4 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.2.4.1 ผลการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ส่วนใหญ่ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็นในการนำเสนอผลงานซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูได้ดำเนินการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 มาตรา 22 ที่ระบุแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพนั้น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนสามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่างๆ (รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา, โรงเรียนราชวินิตบางเขน, 2549) น.15

5.2.4.2 จากการศึกษา พบว่า ครูจัดการเรียนการสอนที่ช่วยเสริมความคิดที่เป็นระบบ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าทุกรายการ แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีการปฏิบัติหรือดำเนินการในการสอนที่ช่วยเสริมความคิดที่เป็นระบบ ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ได้ไม่เกินไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในด้านนี้ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการคิดระดับสูง ประกอบกับครูผู้สอนที่ได้รับการอบรมเรื่องทักษะการคิดระดับสูงมาแล้ว และนำมาใช้ในการเรียนการสอนแต่ประสบปัญหาในการประเมินผล เพราะผู้เรียนไม่สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้ ผู้เรียนยังคงคุ้นเคยกับการท่องจำ ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา จากสำนักงานประเมินคุณภาพและรับรองมาตรฐานการศึกษา (สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษารอบแรก ของ สมศ.) ซึ่ง พบว่า มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามาตรฐานที่ 4 นี้ควรได้รับการพัฒนาพิเศษ และสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของครู และผู้เรียนในการจัดโครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดระดับสูง อย่างมีวิสัยทัศน์ ซึ่งอาจใช้กิจกรรมเหล่านี้เพื่อช่วยปรับปรุง เช่น ศูนย์ศึกษาตนเองเพื่อการคิดเป็น วิเคราะห์เป็น ของนักเรียน งานส่งเสริมพัฒนาประสิทธิภาพผู้เรียน ค่ายวิชาการ โครงการบูรณาการ พัฒนาพัฒนางานค่ายอดนักคิด การแข่งขันทักษะทางวิชาการ เป็นต้น

5.2.5 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา

5.2.5.1 ผลการศึกษาด้านแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษาในสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 2 พบว่า ส่วนใหญ่สถานศึกษาได้นำผลการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูซึ่งเป็นไปตามแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา วัดประเมินผลตามสภาพจริง และปรับปรุงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามจุดเน้นที่สำคัญเรื่องการบริหารจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยจัดให้มีการวัด และประเมินผลตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ได้แก่การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน และรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู

5.2.5.2 จากการศึกษา พบว่า ผู้เรียนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าทุกรายการอาจเป็นเพราะในการวัดผลประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีการปฏิบัติ หรือดำเนินการในการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนน้อย จึงไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรเท่าที่ควร ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การดำเนินการในด้านนี้ ครูเป็นผู้ประเมินผลผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ ผู้เรียนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนไม่มีความมั่นใจในการประเมิน และอาจสอดคล้องกับการที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการคิดระดับสูงไม่สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

5.3.1.1 ด้านการจัดการการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พบว่าครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ระหว่างเพื่อนครู ผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.80$) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) ครูควรได้รับการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และเทคนิคการสอน จากศึกษานิเทศก์อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- 2) ครูควรได้รับการนิเทศการสอนซึ่งกันและกันภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันภาคเรียนละ 1 ครั้ง และต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- 3) ครูควรเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมออย่างน้อยปีการศึกษาละ 2 ครั้ง ซึ่งอาจจัดโดยองค์กรทางการศึกษา และสำนักพิมพ์ต่างๆ

5.3.1.2 ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าโรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นเอกลักษณ์และประกอบด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.84$) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) ครูควรศึกษาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้จัดทำขึ้นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง
- 2) สถานศึกษาควรนำกรอบแนวคิด สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นมาจัดทำรายละเอียดของเนื้อหา องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และสภาพชุมชนนั้นๆ เช่น ผลิตภัณฑ์สินค้าของท้องถิ่น การค้าการให้บริการของท้องถิ่น ภูมิปัญญา

ชาวบ้าน และเทคโนโลยีท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำมาจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานและสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้

5.3.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูจัดการเรียนการสอนที่ช่วยเสริมความคิดที่เป็นระบบ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.70$) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

โรงเรียนควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ มาให้ความรู้แก่คณะครูในเรื่องที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT'S Learning System) และการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนากระบวนการคิดและการจัดการ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบชิปปา (CIPPA Model)

5.3.1.4 ด้านแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา พบว่าผู้เรียนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.88$) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ครูควรฝึกให้นักเรียนทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีเหตุผล สามารถแยกแยะความถูกต้องได้ เช่น กิจกรรมการนำนวัตกรรมจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบ Four Steps คือ ระดมสมอง สร้างฝั่งความคิด ร่วมพิจารณา สรรหาแนวใหม่ (ชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน)

๑๒๓

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรมวิชาการ. (2544). **คู่มือการจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มสาระการเรียนรู้ กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2545ก). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (พิมพ์ครั้งที่ 2)**.
กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2545ข). **คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.กรุงเทพมหานคร**
: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- _____. (2545ค). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.**
กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2545ง). **เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการ**
จัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชาญชัย ขมดิษฐ์ (2548). **เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย**. กรุงเทพมหานคร : หลักพิมพ์.
- นาคยา ปิรันธนานนท์ และคณะ. (2542). **การศึกษาตามมาตรฐาน: แนวคิดสู่การปฏิบัติ.**
กรุงเทพมหานคร : แมค.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์.(2542). **แนวคิดและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็น**
ศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2548). **ทักษะ 5 C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบ**
บูรณาการ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. (2541). **การวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัฒนาพร ระจับทุกข์. (2545). **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**
พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). รายงานสถานะการศึกษาไทยปี 2540.

กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.

_____. (2542ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.

_____. (2542ข). เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย: แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : กุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : ดับบลิว เจ พร็อพเพอร์ตี้.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2543). ข้อเสนอเชิงนโยบาย : การปฏิรูปวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

ศุมิตร อังวัฒนกุล. (2537). กิจกรรมการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2545). 20 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540) หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร : โอเคเอ็นสโตร์.

บทความ

การรับนักเรียนปีการศึกษา 2550. (2550, 12 เมษายน). ผู้จัดการรายวัน. หน้า 21.

จาตุรงค์สังวีระบบสอนภาษา. (2548, 11 สิงหาคม). สยามรัฐ. หน้า 7.

ช่อฟ้า สุประดิษฐ์ ณ อุทธยา. (มปป.). องค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงคืออย่างไร. วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน.

ปัญหาการขาดแคลนครู. (2545, 30 กันยายน) ไทยรัฐ. หน้า 15.

โรงเรียนราชวินิตบางเขน. (2549). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2. (2547). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2.

อรจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2549). เทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้. เอกสารอัดสำเนาประกอบการสอน สาขาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

วิทยานิพนธ์

- จิราภรณ์ เปรมศรี. (2548) ผลของการฝึกอบรมเรื่อง การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 : กรณีศึกษาโรงเรียนปรางโสมวิทยารามอินทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยรัตน์ โชคดีศิริเมธา. (2539) ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เดือนใจ พรวิเศษศิริกุล. (2535). สภาพและปัญหาการสอนภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิวา คงเสน. (2548). การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรพิมล ประสงค์พร. (2547). แนวคิดและการใช้ความรู้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ของครูมัธยมศึกษา : การวิจัยภาคสนาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรการสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งทิพย์ พรหมศิริ. (2539). การสำรวจปัญหาการสอนภาษาอังกฤษและความต้องการในการ อบรม การสอนภาษาอังกฤษของครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียน รัฐบาล เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วันชัย ชำนาญศรี. (2531). ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ศักดิ์ดา ทรัพย์ขวัญเมือง. (2543). การบริหารงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริลักษณ์ กาอินทร์. (2537). นวัตกรรมเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนทุ่งกว่าวิทยาคม
จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวลี วิเชียรราช. (2545). การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กรณีศึกษาสตรีวรรณบางเขน.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อารีพร หลงสมบุญ. (2542). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6 (แผนกการเรียนศิลปภาษา) ในโรงเรียนรัฐบาลเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุทัย แซ่อ้อ. (2545). ความต้องการการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาจังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2549, จาก <http://202.28.19.68/mean245.htm>

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

- Cronbach, Lee J. (1990) *Essentials of Psychological Testing*(5 th ed).New York : Harper
Collins.
- Hopkins, K.D., Stanley, J.C. and Hopkins, B.R. (1990) *Educational and Psychological
Measurement and Evaluation* (7th ed.). Eaglewood Cliffs: Printice Hall.
- Hughes, A. (1989). *Testing for Language Teacher*. Cambridge : Cambridge University Press.

- Johnson, D.W. and J.T. Roger. 1991. **Learning Together and Alone**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, Inc.
- Kagan, Spencer. (1994). **Co-operative learning**. San Juan Capistrano : Kagan Co-operative Learning.
- Littlewood, W. (1990). **Communicative language Teaching: An Introduction**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Richard, J.C. and T.S. Rodgers. (1986). **Approach and Methods in language Teaching**. New York :Cambridge University Press.
- Ross, P.E. (1998). **Pathways to thinking: Strategies for Developing Independent Learners K-8**. Norwood,MA: Cristopher-Gordon Publishers, Inc.

ARTICLES

- Charles C. Fries. (1953). **Patterns of English sentences (With Robert Lado and the research staff of the English Language Institute)**. Ann Arbor. Pp. 150. 1954.
- Cobb, P., T. Wood, and F. Yackle. (1994). **A Constructivist approach to second grade Mathematics** In Von Glaserfeld (ed), **Radical constructivism in mathematics education** : 157-176.
- Driver, R. and B. Bell. (1986). **Students thinking and the learner of science : A constructivist view**. *School Science Review* 67 : 443-445.
- Harmer, J. (1982). **What is communicative?** *English Language Teaching Journal*. 13 (4) : 166-167.
- Johnston, Bill and Karin Geottsch. 200. "Inserch of knowledge base of language teaching explanations by experieneed teachers." **Canadian Modern Language Review**. Vol.56.No.3 March. 437-468.
- Perkins, D.N. (1991). **Technology meets Constructivism** : *Educational Technology* 31 : 18-23.
- Totten, D.L. (1983). **An Analysis of In-Service Needs as Perceived by Middle Grade Level Teachers and Administrators**. *Dissertation Abstracts International*. 44(9) 1287-A.

ELECTRONIC SOURCES

Delaware Department of Education. (1999). **Foreign Language Content Standard.** (Online)

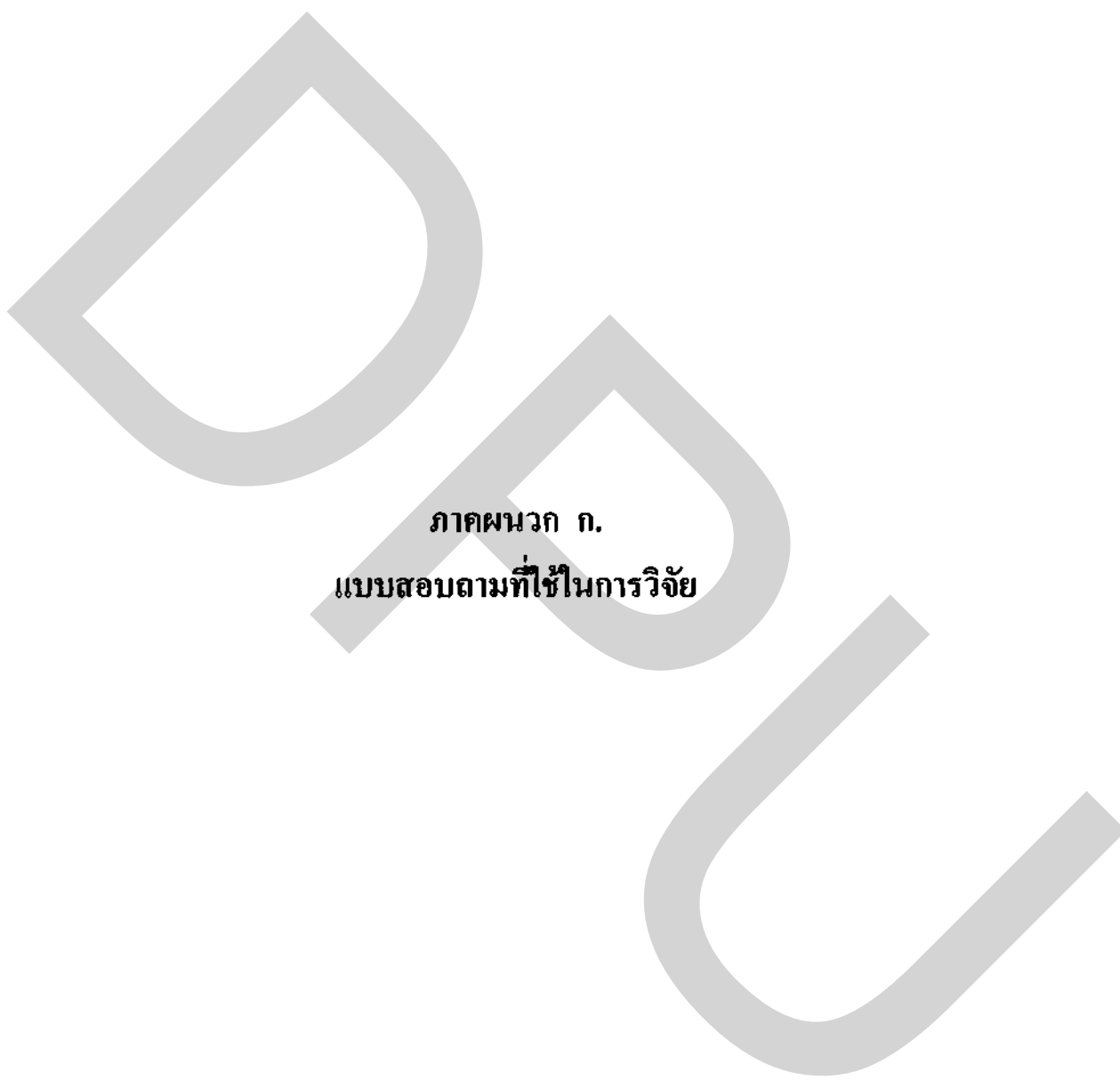
Available: www.doe.state.de.us/html.

Rudner, L. and C. Boston. (1996). **A Long Overview on Alternative Assessment.** (Online)

Available : Gopher://vmsgopher.cua.edu/oogopher-root-eric-ae.

ด
พ
ค

ภาคผนวก

**ภาคผนวก ก.
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย**

แบบสอบถาม
สำหรับวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

ENGLISH INSTRUCTION MANAGEMENT IN SECONDARY SCHOOLS
BANGKOK EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ประพาศศรี พิมพ้อักษร

เค้าโครงวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ.2550

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2

คำชี้แจง

1. การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้น พื้นฐานระดับ
มัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา
ประสบการณ์การสอน และขนาดของโรงเรียน

2. แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลฉบับนี้มี 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ

มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4
องค์ประกอบ คือ

1. การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

2. การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2544

3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
(Learner centered)ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3.1 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative approach)

3.2 การสอนภาษาที่ส่งเสริมกระบวนการคิด (Thinking skill)

3.3 การเรียนรู้ตามแนวการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

3.4 การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative learning)

4. แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา

โปรดตอบทุกข้อ คำตอบของท่านจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวมเพื่อนำผลไปใช้ในการวิจัย
เท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านและหน่วยงานแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการ
เรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางประพาศศรี พิมพ์อักษร

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความต่อไปนี้ ซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันของท่าน

1. เพศ
  - ( ) ชาย
  - ( ) หญิง
2. อายุ
  - ( ) ต่ำกว่า 40 ปี   ( ) 40 – 50 ปี
  - ( ) มากกว่า 50 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
  - ( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี – ปริญญาตรี
  - ( ) สูงกว่าปริญญาตรี
4. ประสบการณ์การสอน
  - ( ) ต่ำกว่า 20 ปี   ( ) 20 – 30 ปี
  - ( ) มากกว่า 30 ปีขึ้นไป
5. ขนาดโรงเรียนที่สังกัด

☐ โรงเรียนขนาดเล็ก	(จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน)
☐ โรงเรียนขนาดกลาง	(จำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน)
☐ โรงเรียนขนาดใหญ่	(จำนวนนักเรียน 1,500 – 2,499 คน)
☐ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	(จำนวนนักเรียน 2,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2

แบบสอบถามส่วนนี้ เป็นแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 ใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา

โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ และกาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ข้อที่	สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา					
	กำหนดหลักสูตรสถานศึกษาครบถ้วน					

จากตัวอย่างแสดงว่า : ในข้อ 0 ท่านมีความเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา มีการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอน

ข้อที่	สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา					
1	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544					
2	โรงเรียนจัดการเรียนการสอน ที่มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนทุกฝ่าย					
3	โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)					
4	โรงเรียนกำหนดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร วิทยุทัศน์ พันธกิจและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน					
5	โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นวิทยากรและ เป็นต้นแบบ					
6	โรงเรียนจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความสำคัญให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ					
7	ครูจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามหลักสูตร					
8	ครูส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยให้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสามารถและความสนใจ					
9	ครูมีโอกาสดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างเพื่อนครู ผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
10	ครูได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามบริบท					

ข้อที่	สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544					
1	โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
2	โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษา ที่เป็นเอกลักษณ์ และประกอบด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น					
3	โรงเรียนกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้					
4	โรงเรียนกำหนดองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ทั้ง 2 ช่วงชั้น					
5	ครูได้รับการพัฒนา ฝึกอบรม เพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้อย่างต่อเนื่อง					
6	ครูจัดเนื้อหาสาระในหลักสูตรให้มีความเข้าใจ เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน					
7	ครูกำหนดแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน และแหล่งศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้เรียน					
8	ครูค้นคว้าหาความรู้ในเทคโนโลยีใหม่ๆ และติดตามความเคลื่อนไหวของข่าวสารการศึกษาอยู่เสมอ					
9	ครูมีแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่อิงมาตรฐานการศึกษา					
10	ครูมีแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้					

ข้อที่	สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
1	โรงเรียนจัดบูรณาการสาระการเรียนรู้แต่ละสาระวิชาที่มีความสัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน					
2	โรงเรียนจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-access) เพื่อเป็นที่ฝึกภาษาอเนกประสงค์สำหรับครู และผู้เรียน					
3	ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งฝึกทักษะการปฏิบัติ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง					
4	ครูจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
5	ครูจัดการเรียนการสอนที่ช่วยเสริมความคิดที่เป็นระบบ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้					
6	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ในการนำเสนอผลงาน					
7	ครูวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่อง และเชื่อมโยง					
8	ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง					
9	ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการ และสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้นั้นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
10	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน					
11	ผู้เรียนเรียนรู้โดยการใช้กระบวนการกลุ่ม และใช้หลักประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
12	ผู้เรียนมีทักษะในการผลิตหรือการสร้างชิ้นงานได้ตามกระบวนการกลุ่ม					
13	ผู้เรียนสามารถสรุปสาระสำคัญ ที่เป็นความรู้จากบทเรียน หรือแหล่งการเรียนรู้					
14	ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีความสุข					
15	ผู้เรียนสามารถปรับปรุง และพัฒนาผลการเรียนให้สูงขึ้นได้ตามความพอใจ					

ข้อที่	สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา					
1	โรงเรียนกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่ครอบคลุมคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านคือ ทักษะพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย					
2	โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการวัดผล และประเมินผลที่ชัดเจน					
3	โรงเรียนได้นำผลการวัด และประเมินผลมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู					
4	ครูวัดผล และประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน					
5	ครูวิเคราะห์ข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวัดผลและประเมินผล					
6	ครูจัดการวัดผล และประเมินผลอย่างเป็นธรรม					
7	ครูสรุปผลการประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงพัฒนาการของผู้เรียน					
8	ครูแจ้งผลการประเมินผลการเรียน และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกครั้ง					
9	ครูใช้เครื่องมือวัดผล และประเมินผลที่หลากหลาย					
10	ผู้เรียน และ เพื่อนร่วมชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					

ข้อมูลด้าน	ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา
4. แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ทางภาษา	....	....

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

.....

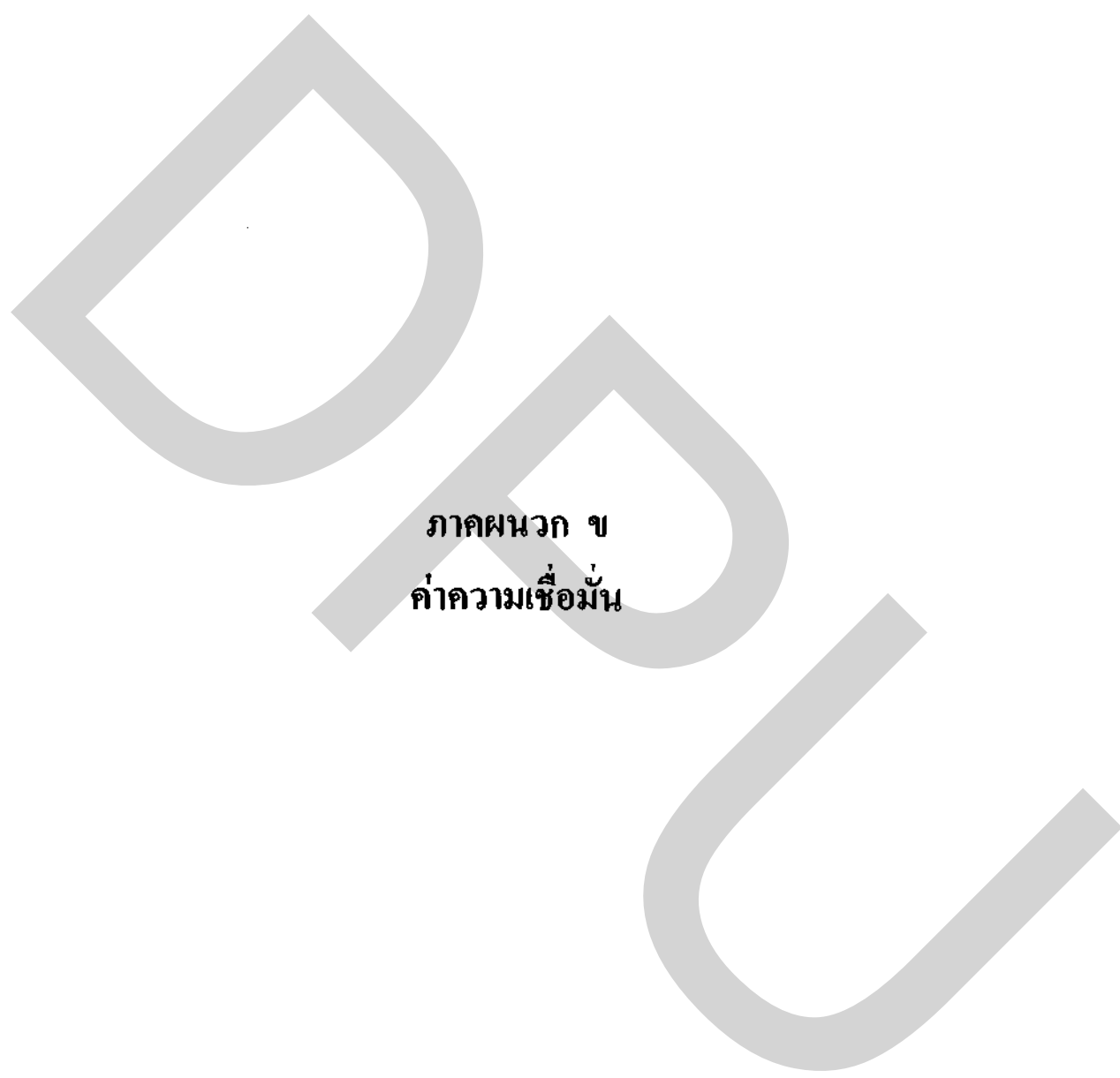
.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่น

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	29	96.7
	Excluded (a)	1	3.3
	Total	30	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

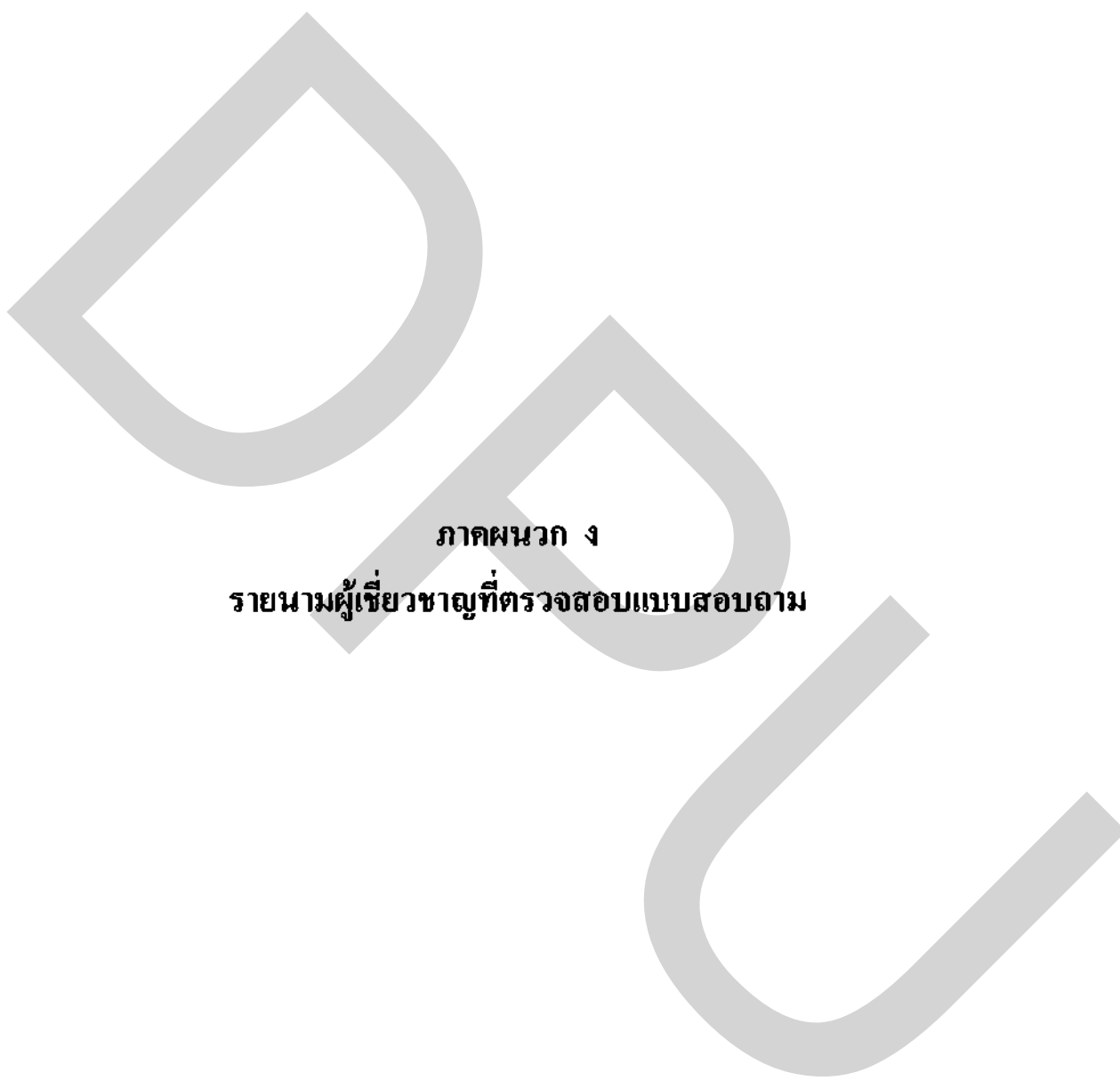
Cronbach's Alpha	N of Items
.980	45

ภาคผนวก ค
เกณฑ์การประเมินเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
ตามมาตรฐานการเรียนรู้

เกณฑ์การประเมินเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ
4	ผลการเรียนดีเยี่ยม	80-100
3.5	ผลการเรียนดีมาก	75-79
3	ผลการเรียนดี	70-74
2.5	ผลการเรียนค่อนข้างดี	65-69
2	ผลการเรียนน่าพอใจ	60-64
1.5	ผลการเรียนพอใช้	55-59
1	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	50-54
0	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์	0-49

ภาคผนวก ง
รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบสอบถาม

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไสว พิภขาว
ค.ค.หลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประธานสาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
2. อาจารย์โชติ แยมแสง
ค.ม.บริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประธานกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. อาจารย์พิรุณ ศิลภัทร
อบ. ภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ภาษาอังกฤษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2
4. นางนวลฉวี ศรีสุนาครวั
คบ. ภาษาอังกฤษ วิทยาลัยครูมหาสารคาม
ตำแหน่งครู ชำนาญการพิเศษ อันดับ คศ.3 ภาษาอังกฤษ
5. นางพิสมัย กอบบุญวดี
ศศ.ม. สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ตำแหน่งครู ชำนาญการ อันดับ คศ.2 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล นางประพาศศรี ทิมพ์อักษร
ประวัติการศึกษา กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิชญโลก พ.ศ.2519
น.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ.2547
ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน ครูชำนาญการพิเศษ อันดับ กศ.3
โรงเรียนราชวินิตบางเขน